

Nr 68

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i lagen den 14 maj 1954 (nr 243) om yrkesskadeförsäkring, m. m., jämte i ämnet väckta motioner.

Genom en den 22 september 1967 dagtecknad proposition, nr 147, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden och lagrådets protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

1) lag angående ändring i lagen den 14 maj 1954 (nr 243) om yrkesskadeförsäkring,

2) lag angående ändring i lagen den 14 maj 1954 (nr 246) om krigsförsäkring för sjömän m. fl.,

3) förordning om ändring i militärsättningsförordningen den 2 juni 1950 (nr 261),

4) lag om värdesäkring av yrkesskadelivräntor m. m.,

5) förordning om värdesäkring av yrkesskadelivräntor, som utgår av statsmedel, m. m.,

6) lag angående ändring i lagen den 25 maj 1962 (nr 381) om allmän försäkring,

7) lag angående upphävande av lagen den 29 juni 1917 (nr 466) om försäkringsrådet.

I samband med propositionen har utskottet behandlat följande i ämnet väckta motioner.

A. Vid riksdagens början väckta motioner

1) de likalydande motionerna I: 447 av herr *Svanström m. fl.* och II: 796 av herr *Persson* i Heden *m. fl.*, om höjda livräntor vid yrkesskada;

2) motionen II: 800 av herr *Rubin m. fl.* om indexreglering av vissa livräntor.

B. I anledning av propositionen väckta motioner

3) de likalydande motionerna I: 895 av herr Geijer, Arne, m. fl. och II: 1109 av fru Ekendahl m. fl.;

4) de likalydande motionerna I: 896 av herr Hübinette m. fl. och II: 1113 av fröken Wetterström m. fl.;

5) de likalydande motionerna I: 897 av herr Ottosson m. fl. och II: 1111 av herr Nordgren;

6) de likalydande motionerna I: 898 av herr Strandberg m. fl. och II: 1112 av herr Oskarson m. fl.;

7) de likalydande motionerna I: 899 av herr Werner och II: 1110 av herr Lorentzon m. fl.

De vid propositionen fogade författningsförslagen är av följande lydelse.

Förslag

till

Lag**angående ändring i lagen den 14 maj 1954 (nr 243)
om yrkesskadeförsäkring**

Härigenom förordnas, dels att 33, 42, 43, 53—55 och 62 §§ lagen den 14 maj 1954 om yrkesskadeförsäkring¹ skall upphöra att gälla samt att rubriken omedelbart före 43 § lagen skall utgå, dels att i 11, 12, 25, 28, 29, 35, 37 och 50 §§ lagen ordet »försäkringsinrättning» eller böjningsform därav skall bytas ut mot »riksförsäkringsverket» eller motsvarande böjningsform, dels att 1, 2, 9, 13, 15, 16, 18—21, 24, 26, 30, 32, 34, 36, 38—40, 44, 48, 51, 52 och 56—58 §§ lagen skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

¹ Lagen omtryckt 1962: 408.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

deltaga i beslutet skall en vara representant för arbetsgivarna och en för arbetstagarna. Övriga ledamöter, av vilka minst en skall vara lagfaren, få icke representera arbetsgivarna eller arbetstagarna. Som ordförande skall tjänstgöra lagfaren ledamot.

Yppas vid överläggning till beslut skilda meningar, skall omröstning företagas. Därvid gälla i tillämpliga delar bestämmelserna i 16 kap. rättegångsbalken om omröstning i överrätt. Yrkesskadenämnden bestämmer dock själv, i vilken ordning omröstningen skall äga rum.

9 §.

Med årlig — — — — — år räknat.

Har hushållsarbete — — — — — kommunal inkomstskatt.

För försäkrad, — — — — — års ålder.

Undergår försäkrad — — — — — ej inträffat.

Åtnjöt försäkrad — — — — — till efterlevande.

Har försäkrad, — — — — — för arbetsavbrottet.

Uppgår den årliga arbetsförtjänsten icke till *ettusentvåhundra* kronor, skall den beräknas till detta belopp. Överstiger den årliga arbetsförtjänsten *femtontusen kronor*, tages överskjutande belopp icke i beräkning.

Uppgår den årliga arbetsförtjänsten icke till *ettusenåttahundra* kronor, skall den beräknas till detta belopp. Överstiger den årliga arbetsförtjänsten *ett belopp motsvarande fyra gånger det basbelopp enligt 1 kap. 6 § lagen den 25 maj 1962 (nr 381) om allmän försäkring som gällde vid ingången av det år då skadan inträffade*, tages överskjutande belopp icke i beräkning.

13 §.

Förorsakar olycksfall — — — — — minst hälften.

Sjukpenningens storlek bestäms, där ej annat följer av vad i *femte* stycket sägs, av den sjukpenningklass, till vilken den skadade

Sjukpenningens storlek bestäms, där ej annat följer av vad i *fjärde* stycket sägs, av den sjukpenningklass, till vilken den skadade

(Nuvarande lydelse)

med hänsyn till sin årliga arbetsförtjänst är att hänföra.

Sjukpenningklasserna och beloppet av hel sjukpenning inom varje klass framgå av följande tabell:

Sjukpenningklass nr	Den skadades årliga arbetsförtjänst uppgår		Beloppet av hel sjukpenning	
	till	men ej till	för tid t. o. m. den månad under vilken den skadade fyller 67 år	för tid därefter
	kr.	kr.	kr.	kr.
1	—	1 800	3	3
2	1 800	2 400	4	4
3	2 400	3 000	5	5
4	3 000	3 600	6	5
5	3 600	4 200	7	6
6	4 200	5 000	8	6
7	5 000	5 800	9	7
8	5 800	6 800	10	7
9	6 800	8 400	12	8
10	8 400	10 200	14	9
11	10 200	12 000	16	10
12	12 000	14 000	18	11
13	14 000	—	20	12

Halv sjukpenning utgör hälften av hel sjukpenning.

Sjukpenning må ————— dag räknad.

15 §.

För tid, ————— sjukpenningens belopp.

För skadad kvinna, som stadigvarande sammanbor med eget eller makes barn, adoptivbarn eller fosterbarn under tio år, utgör sjukpenningen vid sjukhusvård lägst fem kronor för dag.

För skadad kvinna, som stadigvarande sammanbor med eget eller makes barn, adoptivbarn eller fosterbarn under tio år, utgör sjukpenningen vid sjukhusvård lägst sex kronor för dag.

16 §.

Har olycksfall eller inverkan, som avses i 6 §, efter upphörande av där-

Har olycksfall eller inverkan, som avses i 6 §, efter upphörande av där-

med hänsyn till sin årliga arbetsförtjänst är att hänföra.

Sjukpenningklasserna och beloppet av hel sjukpenning inom varje klass bestämmas med ledning av tabellen i 3 kap. 4 § lagen om allmän försäkring. Med inkomst av förvärvsarbete för år avses därvid den skadades årliga arbetsförtjänst beräknad enligt 9 §.

(Nuvarande lydelse)

av förorsakad sjukdom medfört under längre eller kortare tid bestående förlust av arbetsförmågan eller nedsättning av densamma med minst en tiondel, utgives under tiden livränta till den skadade. Medför samma olycksfall eller inverkan ånyo sjukdom, på grund varav sjukpenning skall utgå, äger den skadade dock icke uppbära livräntan under sjukdomstiden. Livräntan beräknas på grundval av den skadades årliga arbetsförtjänst, i förekommande fall nedsatt efter vad i tredje stycket sägs, (e r s ä t t n i n g s u n d e r l a g e t) samt utgår för tid till och med *den månad*, under vilken han fyller sextiosju år, med belopp som för år räknat motsvarar

a) vid förlust av arbetsförmågan: elva tolfte delar av ersättningsunderlaget,

b) vid nedsättning av arbetsförmågan med minst tre tiondelar: en mot graden av nedsättningen svarande del av ersättningsunderlaget, minskad med en tolfte del av detta, och

c) vid nedsättning av arbetsförmågan med mindre än tre tiondelar: den del av två tredjedelar av ersättningsunderlaget, som svarar mot graden av nedsättningen.

För tid från och med *månaden näst efter den*, under vilken skadad fyllt sextiosju år, utgör livräntan tre fjärdedelar av det belopp, vartill livräntan skall beräknas jämlikt första stycket.

Vid fastställande av ersättningsunderlaget medräknas årlig arbetsförtjänst, som icke överstiger 7 200

(Föreslagen lydelse)

av förorsakad sjukdom medfört under längre eller kortare tid bestående förlust av arbetsförmågan eller nedsättning av densamma med minst en tiondel, utgives under tiden livränta till den skadade. Medför samma olycksfall eller inverkan ånyo sjukdom, på grund varav sjukpenning skall utgå, äger den skadade dock icke uppbära livräntan under sjukdomstiden. Livräntan beräknas på grundval av den skadades årliga arbetsförtjänst, i förekommande fall nedsatt efter vad i tredje stycket sägs, (e r s ä t t n i n g s u n d e r l a g e t) samt utgår för tid till och med *månaden närmast före den*, under vilken han fyller sextiosju år, med belopp som för år räknat motsvarar

a) vid förlust av arbetsförmågan: elva tolfte delar av ersättningsunderlaget,

b) vid nedsättning av arbetsförmågan med minst tre tiondelar: en mot graden av nedsättningen svarande del av ersättningsunderlaget, minskad med en tolfte del av detta, och

c) vid nedsättning av arbetsförmågan med mindre än tre tiondelar: den del av två tredjedelar av ersättningsunderlaget, som svarar mot graden av nedsättningen.

För tid från och med *den månad*, under vilken skadad fyllt sextiosju år, utgör livräntan tre fjärdedelar av det belopp, vartill livräntan skall beräknas jämlikt första stycket.

Vid fastställande av ersättningsunderlaget medräknas årlig arbetsförtjänst, i vad den icke överstiger

(Nuvarande lydelse)

kronor, till hela sitt belopp, den del av arbetsförtjänsten, som överstiger 7 200 men ej 10 800 kronor, till tre fjärdedelar och den del därav, som överstiger 10 800 kronor, till hälften.

På ansökan av den skadade må försäkringsrådet, när skäl därtill prövas föreligga, besluta att livränta eller del därav eller livränta för viss tid skall utbytas mot ett belopp för en gång, motsvarande högst de utbytta livräntebeloppens kapitalvärde enligt beräkningsgrunder som fastställas av Konungen.

(Föreslagen lydelse)

två gånger basbeloppet vid ingången av det år då skadan inträffade, till hela sitt belopp, i vad den överstiger två men ej tre gånger nämnda basbelopp, till tre fjärdedelar och i vad den överstiger tre gånger nämnda basbelopp, till hälften.

På ansökan av den skadade må riksförsäkringsverket, när skäl därtill prövas föreligga, besluta att livränta eller del därav eller livränta för viss tid skall utbytas mot ett belopp för en gång, motsvarande högst de utbytta livräntebeloppens kapitalvärde enligt beräkningsgrunder som fastställas av Konungen.

18 §.

Arbetstagare, som på anmodan av den försäkringsinrättning, vari han är försäkrad, eller med dess samtycke under någon tid avhåller sig från arbetet i syfte att förebygga att yrkesskada uppstår, återuppstår eller förvärras, äger, såvida omständigheterna ej föranleda till annat, under tiden uppbära skälig ersättning, motsvarande högst hel sjukpenning jämte barntillägg.

Arbetstagare, som på anmodan av riksförsäkringsverket eller med dess samtycke under någon tid avhåller sig från arbetet i syfte att förebygga att yrkesskada uppstår, återuppstår eller förvärras, äger, såvida omständigheterna ej föranleda till annat, under tiden uppbära skälig ersättning, motsvarande högst hel sjukpenning jämte barntillägg.

19 §.

Har försäkrad avlidit till följd av yrkesskada, skall försäkringsinrättningen utgiva begravningshjälp med sexhundra kronor och, enligt vad i 20—23 §§ sägs, för år beräknade livräntor till efterlevande.

Har försäkrad avlidit till följd av yrkesskada, utgår begravningshjälp med ett belopp motsvarande tjuugu procent av basbeloppet vid ingången av det år då dödsfallet inträffade och, enligt vad i 20—23 §§ sägs, för år beräknade livräntor till efterlevande.

20 §.

Änka efter den avlidne äger uppbära livränta, så länge hon lever

Änka efter den avlidne äger uppbära livränta, så länge hon lever

(Nuvarande lydelse)

ogift. Livräntans belopp skall för tid till och med *den månad*, under vilken änkan fyller sextiosju år, motsvara en tredjedel och för tid därefter en fjärdedel av den avlidnes årliga arbetsförtjänst. Levde makarna åtskilda efter vunnen hemskillnad, skall livränta dock ej utgå till änkan med mindre hon enligt dom eller avtal var berättigad till underhåll av den avlidne.

Var den — — — — — varit trolovad.

Rätten till — — — — — med annan.

Efterlämnar den som avlidit änking och kommer denne genom dödsfallet att sakna erforderligt underhåll, skall livränta tillerkännas honom efter vad som med hänsyn till omständigheterna prövas skäligt. Livränta må dock utgå endast så länge änkingen lever ogift samt må för tid till och med *den månad*, under vilken han fyller sextiosju år, motsvara högst en tredjedel och för tid därefter högst en fjärdedel av den avlidnas årliga arbetsförtjänst.

Var den som avlidit pliktig att till fullgörande av lagstadgad underhållsskyldighet å särskilda tider utgiva bidrag till förutvarande make, äger denne, så länge bidraget skolat utgå, erhålla livränta med belopp, som motsvarar bidraget. Livräntan må dock för tid till och med *den månad*, under vilken den berättigade fyller sextiosju år, motsvara högst en tredjedel och för tid därefter högst en fjärdedel av den avlidnes årliga arbetsförtjänst.

Finnas flera — — — — —

Skall livränta, varom sägs i denna

(Föreslagen lydelse)

ogift. Livräntans belopp skall för tid till och med *månaden närmast före den*, under vilken änkan fyller sextiosju år, motsvara en tredjedel och för tid därefter en fjärdedel av den avlidnes årliga arbetsförtjänst. Levde makarna åtskilda efter vunnen hemskillnad, skall livränta dock ej utgå till änkan med mindre hon enligt dom eller avtal var berättigad till underhåll av den avlidne.

Varit trolovad.

Med annan.

Efterlämnar den som avlidit änking och kommer denne genom dödsfallet att sakna erforderligt underhåll, skall livränta tillerkännas honom efter vad som med hänsyn till omständigheterna prövas skäligt. Livränta må dock utgå endast så länge änkingen lever ogift samt må för tid till och med *månaden närmast före den*, under vilken han fyller sextiosju år, motsvara högst en tredjedel och för tid därefter högst en fjärdedel av den avlidnas årliga arbetsförtjänst.

Var den som avlidit pliktig att till fullgörande av lagstadgad underhållsskyldighet å särskilda tider utgiva bidrag till förutvarande make, äger denne, så länge bidraget skolat utgå, erhålla livränta med belopp, som motsvarar bidraget. Livräntan må dock för tid till och med *månaden närmast före den*, under vilken den berättigade fyller sextiosju år, motsvara högst en tredjedel och för tid därefter högst en fjärdedel av den avlidnes årliga arbetsförtjänst.

— årliga arbetsförtjänsten.

Skall livränta, varom sägs i denna

(Nuvarande lydelse)

paragraf, utgå så länge livrätetage-
ren lever ogift och ingår han äkten-
skap före fyllda sextio år, utgives ett
belopp för en gång, motsvarande tre
årsbelopp av livräntan, beräknad
utan hänsyn till stadgandena i näst-
föregående stycke och i 23 §.

(Föreslagen lydelse)

paragraf, utgå så länge livrätetage-
ren lever ogift och ingår han äkten-
skap före fyllda sextio år, utgives ett
belopp för en gång, motsvarande tre
årsbelopp av livräntan, beräknad
*på grundval av det månadsbelopp
vartill livräntan uppgick den månad
äktenskapet ingicks eller vartill den
skulle ha uppgått nämnda månad*
utan hänsyn till stadgandena i näst-
föregående stycke och i 23 §.

21 §.

Varje barn till den avlidne äger
till *den dag* det fyller sexton år upp-
bära livränta med belopp, som mot-
svarar en sjättedel av den avlidnes
årliga arbetsförtjänst. Är barnet ef-
ter sagda tidpunkt till följd av sjuk-
dom eller annan dylik orsak ur stånd
att själv försörja sig, skall livräntan
utgå, så länge anledningen till den
bristande försörjningsförmågan fort-
far, dock längst till *den dag* barnet
fyller tjuguet år. Till barn, som var
adopterat av annan än den avlidnes
make, skall livränta dock ej utgivas.
Ej heller skall livränta utgå till barn
utom äktenskap, därest den avlidne
enligt avtal som är bindande för bar-
net, åtagit sig att till dess underhåll
utgiva visst belopp en gång för alla.

Varje barn till den avlidne äger
till *och med den månad, under vilken*
det fyller sexton år, uppbära livränta
med belopp, som motsvarar en sjätte-
del av den avlidnes årliga arbetsför-
tjänst. Är barnet efter sagda tidpunkt
till följd av sjukdom eller annan dy-
lik orsak ur stånd att själv försörja
sig, skall livräntan utgå, så länge an-
ledningen till den bristande försörj-
ningsförmågan fortfar, dock längst
till *och med den månad, under vilken*
barnet fyller tjuguet år. Till barn,
som var adopterat av annan än den
avlidnes make, skall livränta dock ej
utgivas. Ej heller skall livränta utgå
till barn utom äktenskap, därest den
avlidne enligt avtal som är bindande
för barnet, åtagit sig att till dess un-
derhåll utgiva visst belopp en gång
för alla.

Adoptivbarn äger — — — — — eget barn.
Var den — — — — — erforderligt underhåll.

24 §.

Har försäkrad under resa eller el-
jest blivit borta och kan det antagas
att han avlidit till följd av yrkes-
skada, skola till hans efterlevande

Har försäkrad under resa eller el-
jest blivit borta och kan det antagas
att han avlidit till följd av yrkes-
skada, skola till hans efterlevande

(Nuvarande lydelse)

utbetalas livräntor enligt vad i 20—23 §§ sägs. *Försäkringsinrättningen* är dock *berättigad* att såsom villkor för utbetalningen fordra förklaring på heder och samvete av efterlevande, att han saknar varje underrättelse om den försäkrade. I fråga om omyndig må sådan förklaring infordras från hans förmyndare.

Finnes den — — — — — till livränta.

(Föreslagen lydelse)

utbetalas livräntor enligt vad i 20—23 §§ sägs. *Riksförsäkringsverket* är dock *berättigat* att såsom villkor för utbetalningen fordra förklaring på heder och samvete av efterlevande, att han saknar varje underrättelse om den försäkrade. I fråga om omyndig må sådan förklaring infordras från hans förmyndare.

26 §.

Har skadad från allmän försäkringskassa uppburit ersättning, som skolat utgivas av *försäkringsinrättning*, skall, därest förhållandet kommer till *inrättningens* kännedom, vad som utgivits från kassan avdragas från ersättning, som i anledning av skadan tillkommer honom enligt denna lag, samt det avdragna beloppet utbetalas till kassan.

Från ersättning, som belöper å tid för vilken ersättningstagaren åtnjuter *folkpension*, skall avdrag göras i den mån ersättningen skolat föranleda minskning av pensionen; *dock skall bolag, som avses i 1 §, göra sådant avdrag endast om begäran där- om framställes av riksförsäkringsverket. Belopp, som av sådant bolag avdragits enligt vad nu sagts, skall utbetalas till riksförsäkringsverket.*

Har skadad från allmän försäkringskassa uppburit ersättning, som skolat utgivas av *riksförsäkringsverket*, skall, därest förhållandet kommer till *verkets* kännedom, vad som utgivits från kassan avdragas från ersättning, som i anledning av skadan tillkommer honom enligt denna lag, samt det avdragna beloppet utbetalas till kassan.

Från ersättning, som belöper å tid för vilken ersättningstagaren åtnjuter *pension enligt lagen om allmän försäkring*, skall avdrag göras i den mån ersättningen skolat föranleda minskning av pensionen.

30 §.

Är någon, som har rätt till sjukpenning, barntillägg eller livränta, icke svensk medborgare och är han ej bosatt i riket, äger *försäkringsinrättningen* att med hans samtycke när som helst i stället för sådan ersättning till honom utgiva ett be-

Är någon, som har rätt till sjukpenning, barntillägg eller livränta, icke svensk medborgare och är han ej bosatt i riket, äger *riksförsäkringsverket* att med hans samtycke när som helst i stället för sådan ersättning till honom utgiva ett belopp för

(Nuvarande lydelse)

lopp för en gång, motsvarande högst femtio och minst tjugu procent av ersättningens kapitalvärde. *Ersättningen må ock, utan den ersättningsberättigades samtycke, utbytas mot ett belopp för en gång om femtio procent av kapitalvärdet.* Har utbyte som nu nämnts ägt rum, föreligger ej rätt till vidare ersättning på grund av skadan.

Har skadan medfört döden och var den avlidne ej svensk medborgare och ej bosatt i riket, utgår begravningshjälp allenast om dödsfallet skett inom tre månader efter skadans inträffande och livränta till efterlevande, som ej är svensk medborgare, allenast om denne vid tiden för skadans inträffande var bosatt här i riket.

Från vad ovan i denna paragraf är föreskrivet äger Konungen medgiva undantag.

(Föreslagen lydelse)

en gång, motsvarande högst femtio och minst tjugu procent av ersättningens kapitalvärde. Har utbyte som nu nämnts ägt rum, föreligger ej rätt till vidare ersättning på grund av skadan.

32 §.

Arbetsgivare eller arbetsföreståndare, som genom underrättelse enligt 31 § eller eljest erhållit kännedom om inträffad yrkesskada, är skyldig att enligt de föreskrifter, som meddelas av Konungen, anmäla skadan till den allmänna försäkringskassa, hos vilken den skadade är inskriven, eller, om den skadade ej är inskriven hos allmän försäkringskassa, till *den försäkringsinrättning, som jämlikt 33 § skall utgiva ersättning i anledning av skadan.* I sistnämnda fall skall, där så kan ske utan oskäligen omgång eller kostnad, den som avgiver anmälan tillse, att läkarintyg angående ska-

Arbetsgivare eller arbetsföreståndare, som genom underrättelse enligt 31 § eller eljest erhållit kännedom om inträffad yrkesskada, är skyldig att enligt de föreskrifter, som meddelas av Konungen, anmäla skadan till den allmänna försäkringskassa, hos vilken den skadade är inskriven, eller, om den skadade ej är inskriven hos allmän försäkringskassa, till *riksförsäkringsverket.* I sistnämnda fall skall, där så kan ske utan oskäligen omgång eller kostnad, den som avgiver anmälan tillse, att läkarintyg angående skadans beskaffenhet och den skadades tillstånd eller, där skadan med-

(Nuvarande lydelse)

dans beskaffenhet och den skadades tillstånd eller, där skadan medfört döden, angående dödsorsaken snarast möjligt insändes till försäkringsinrättningen.

Allmän försäkringskassa, som motagit anmälan enligt första stycket, skall enligt de föreskrifter, som meddelas av Konungen, anskaffa läkarintyg, varom sägs i första stycket, samt översända anmälan jämte intyget och erforderliga kompletterande upplysningar till försäkringsinrättningen.

Läkarintyg, som avses i denna paragraf, skall utfärdas å formulär, som fastställas av medicinalstyrelsen. Nödiga utgifter för dylikt intyg så ock för annat intyg, som erfordras för bestämmande av ersättning eller för prövning huruvida ersättning skall utgå, gäldas av försäkringsinrättningen.

Sedan försäkringsinrättningen erhållit underrättelse om skadan, skall inrättningen bestämma den ersättning som skall utgivas samt, där så finnes påkallat, vidtaga åtgärder för vård av den skadade.

Därest det — — — — — böra utgå.

34 §.

(Föreslagen lydelse)

fört döden, angående dödsorsaken snarast möjligt insändes till riksförsäkringsverket.

Allmän försäkringskassa, som motagit anmälan enligt första stycket, skall enligt de föreskrifter, som meddelas av Konungen, anskaffa läkarintyg, varom sägs i första stycket, samt översända anmälan jämte intyget och erforderliga kompletterande upplysningar till riksförsäkringsverket.

Läkarintyg, som avses i denna paragraf, skall utfärdas å formulär, som fastställas av socialstyrelsen. Nödiga utgifter för dylikt intyg så ock för annat intyg, som erfordras för bestämmande av ersättning eller för prövning huruvida ersättning skall utgå, gäldas av riksförsäkringsverket.

Sedan riksförsäkringsverket erhållit underrättelse om skadan, skall verket bestämma den ersättning som skall utgivas samt, där så finnes påkallat, vidtaga åtgärder för vård av den skadade.

36 §.

Sjukpenning utbetalas — — — — — en månad.

Livränta, som ej utgår i form av ett belopp för en gång, utbetalas, såvida ej annat överenskommes med livräntetagaren, för varje månad, räknat från den dag rätten till livränta inträtt, å månadens första dag. I den mån livränta finnes böra för

Livränta, som ej utgår i form av ett belopp för en gång, utbetalas, såvida ej annat överenskommes med livräntetagaren eller följer av vad Konungen förordnat, för kalendermånad.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

viss tid, under vilken anpassning efter skadans verkningar beräknas inträda, utgå med högre belopp än för tiden därefter, må utbetalningen ske enligt föreskrifter som meddelas av försäkringsrådet.

Beträffande tiden för utbetalning av årlig ersättning enligt 12 § andra stycket äger försäkringsinrättningen meddela sådana bestämmelser, som må anses lämpliga för vinnande av säkerhet, att ersättningen användes för det därmed avsedda ändamålet.

Annan ersättning — — — — — kan ske.

Förskottsvis utgiven — — — — — del återkrävas.

Slutar sjukpenning- eller livräntebelopp, — — — slutande belopp.

Angående sättet — — — — — förordnar Konungen.

38 §.

Avgift för försäkringen skall av försäkringsinrättningen bestämmas till belopp, som med hänsyn till arbetets farlighet i allmänhet och till de särskilda förhållanden, under vilka det bedrivs, efter försäkringstekniska grunder prövas vara erforderligt för att täcka den risk, som försäkringen avser, med tillägg i fråga om försäkring i bolag, som avses i 1 §, av ett belopp, motsvarande omkostnaderna för försäkringen.

Är arbetsgivare, kassa, pensionsinrättning eller försäkringsanstalt skyldig att utgiva understöd, för vilket enligt 25 § avdrag må göras, bestämes försäkringsavgiften till det lägre belopp, som motsvarar den minskade försäkringsrisken. I fråga om annan arbetsgivare än staten må dock sådan lindring i försäkringsavgiften ej äga rum, med mindre arbetsgivaren begär det och, där så finnes erforder-

Beträffande tiden för utbetalning av årlig ersättning enligt 12 § andra stycket äger riksförsäkringsverket meddela sådana bestämmelser, som må anses lämpliga för vinnande av säkerhet, att ersättningen användes för det därmed avsedda ändamålet.

Annan ersättning — — — — — kan ske.

Förskottsvis utgiven — — — — — del återkrävas.

Slutar sjukpenning- eller livräntebelopp, — — — slutande belopp.

Angående sättet — — — — — förordnar Konungen.

38 §.

Avgift för försäkringen skall av riksförsäkringsverket bestämmas till belopp, som med hänsyn till arbetets farlighet i allmänhet och till de särskilda förhållanden, under vilka det bedrivs, efter försäkringstekniska grunder prövas vara erforderligt för att täcka den risk, som försäkringen avser.

Är arbetsgivare, kassa, pensionsinrättning eller försäkringsanstalt skyldig att utgiva understöd, för vilket enligt 25 § avdrag må göras, bestämes försäkringsavgiften till det lägre belopp, som motsvarar den minskade försäkringsrisken. I fråga om annan arbetsgivare än staten må dock sådan lindring i försäkringsavgiften ej äga rum, med mindre arbetsgivaren begär det och, där så finnes erforder-

(Nuvarande lydelse)

derligt, för utgivande av understödet ställer säkerhet, som försäkringsinrättningen godkänner.

Användes arbetstagare — — — — — för en.

(Föreslagen lydelse)

derligt, för utgivande av understödet ställer säkerhet, som riksförsäkringsverket godkänner.

39 §.

Såsom bidrag till bestridande av omkostnaderna för försäkringsrådets och riksförsäkringsverkets verksamhet skall för varje försäkring i verket till statsverket erläggas tilläggsavgift med belopp, motsvarande fem procent av försäkringsavgiften, beräknad utan hänsyn till avdrag som sägs i 25 §.

Bolag, som avses i 1 §, är ock skyldigt att till statsverket erlægga bidrag till bestridande av nämnda omkostnader. Bidraget erlägges för varje räkenskapsår efter årets utgång på tid och sätt, som bestämmes av Konungen, med belopp motsvarande tre procent av summan av försäkringsavgifterna, beräknade utan hänsyn till avdrag, som sägs i 25 §, för de försäkringar som under räkenskapsåret tagits i bolaget.

Övriga omkostnader för försäkringsrådets och riksförsäkringsverkets verksamhet bestridas av statsverket. I fråga om kostnaderna för förvaltningen av den i 41 § omförmälda fonden gäller dock vad därom är särskilt stadgat.

Såsom bidrag till bestridande av omkostnaderna för riksförsäkringsverkets verksamhet skall för varje försäkring till statsverket erläggas tilläggsavgift med belopp, motsvarande fem procent av försäkringsavgiften, beräknad utan hänsyn till avdrag som sägs i 25 §.

Övriga omkostnader för riksförsäkringsverkets verksamhet bestridas av statsverket. I fråga om kostnaderna för förvaltningen av den i 41 § omförmälda fonden gäller dock vad därom är särskilt stadgat.

40 §.

Envar är skyldig att på begäran lämna försäkringsrådet eller riksförsäkringsverket uppgift, som erfordras för att bedöma huruvida han är pliktig att erlægga försäkringsavgift.

Envar är skyldig att på begäran lämna yrkesskadenämnden eller riksförsäkringsverket uppgift, som erfordras för att bedöma huruvida han är pliktig att erlægga försäkringsavgift.

(Nuvarande lydelse)

Arbetsgivare skall på begäran till försäkringsrådet samt, där försäkringen äger rum i riksförsäkringsverket, jämväl till verket lämna sådan uppgift om arbetet och de förhållanden, under vilka det bedrivs, samt om arbetstagarnas antal, arbetstid och avlöningsförhållanden, som erfordras för att bestämma försäkringsavgift eller ersättningsbelopp.

I den utsträckning försäkringsrådet eller riksförsäkringsverket prövar nödigt för ändamål, som avses i första eller andra stycket, åligger det uppgiftsskyldig att på begäran för granskning tillhandahålla försäkringsrådet eller riksförsäkringsverket förda avlöningslistor, handelsböcker eller motsvarande anteckningar jämte därtill hörande handlingar. Granskningen skall såvitt möjligt ske så, att den icke medför hinder i den uppgiftsskyldiges verksamhet, samt skall, om han så begär och det lämpligen kan ske, verkställas hos honom. Handelsböcker och andra handlingar, som överlämnats för granskning, skola återställas utan dröjsmål. Meddelande om resultatet av granskningen skall lämnas snarast.

Försäkringsrådet och riksförsäkringsverket äga, i den mån så finnes erforderligt för ändamål som avses i andra stycket, att hos myndighet, som enligt gällande föreskrifter utövar tillsyn å arbetsgivarens verksamhet, påfordra undersökning av de förhållanden, under vilka arbetet bedrivs, eller att, där så påkallas av särskilda omständigheter, själva företaga sådan undersökning.

(Föreslagen lydelse)

Arbetsgivare skall på begäran till yrkesskadenämnden och riksförsäkringsverket lämna sådan uppgift om arbetet och de förhållanden, under vilka det bedrivs, samt om arbetstagarnas antal, arbetstid och avlöningsförhållanden, som erfordras för att bestämma försäkringsavgift eller ersättningsbelopp.

I den utsträckning yrkesskadenämnden eller riksförsäkringsverket prövar nödigt för ändamål, som avses i första eller andra stycket, åligger det uppgiftsskyldig att på begäran för granskning tillhandahålla yrkesskadenämnden eller riksförsäkringsverket förda avlöningslistor, handelsböcker eller motsvarande anteckningar jämte därtill hörande handlingar. Granskningen skall såvitt möjligt ske så, att den icke medför hinder i den uppgiftsskyldiges verksamhet, samt skall, om han så begär och det lämpligen kan ske, verkställas hos honom. Handelsböcker och andra handlingar, som överlämnats för granskning, skola återställas utan dröjsmål. Meddelande om resultatet av granskningen skall lämnas snarast.

Yrkesskadenämnden och riksförsäkringsverket äga, i den mån så finnes erforderligt för ändamål som avses i andra stycket, att hos myndighet, som enligt gällande föreskrifter utövar tillsyn å arbetsgivarens verksamhet, påfordra undersökning av de förhållanden, under vilka arbetet bedrivs, eller att, där så påkallas av särskilda omständigheter, själva företaga sådan undersökning.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

44 §.

Över försäkringsinrättnings beslut i ärende angående försäkring enligt denna lag må *klagan* föras hos försäkringsrådet genom besvär, som skola hava inkommit till försäkringsrådet senast inom en månad efter det klaganden erhållit kännedom om beslutet.

Den som önskar ändring i allmän föreskrift, som meddelats av riksförsäkringsverket, äger göra ansökan härom hos försäkringsrådet.

Försäkringsrådet äger, ändå att *klagan* icke förts eller ansökan ej gjorts, till prövning upptaga ärende, som avses i denna paragraf.

Över försäkringsrådets beslut i annat ärende enligt denna lag än som avses i andra stycket må *klagan* föras hos försäkringsdomstolen genom besvär. Besvären skola hava inkommit till försäkringsrådet inom tre veckor från det klaganden erhållit kännedom om beslutet; dock skall besvärstiden för menighet vara fem veckor. Den omständigheten, att besvären ingivits eller insänts direkt till försäkringsdomstolen, utgör ej hinder för besvärens upptagande till prövning, därest de inkommit till domstolen före besvärstidens utgång.

Försäkringsrådets beslut länder till efterrättelse utan hinder av förd *klagan*, såframt ej rådet annorlunda förordnar.

Mot riksförsäkringsverkets beslut i ärende angående försäkring enligt denna lag må *talán* föras hos yrkesskadenämnden genom besvär, som skola hava inkommit till nämnden senast inom en månad efter det klaganden erhållit kännedom om beslutet.

Den som önskar ändring i allmän föreskrift, som meddelats av riksförsäkringsverket, äger göra ansökan härom hos yrkesskadenämnden.

Yrkesskadenämnden äger, ändå att *talán* icke förts eller ansökan ej gjorts, till prövning upptaga ärende, som avses i denna paragraf.

Mot yrkesskadenämndens beslut i annat ärende enligt denna lag än som avses i andra stycket må *talán* föras hos försäkringsdomstolen genom besvär. Besvären skola hava inkommit till yrkesskadenämnden inom tre veckor från det klaganden erhållit kännedom om beslutet; dock skall besvärstiden för menighet vara fem veckor. Den omständigheten, att besvären ingivits eller insänts direkt till försäkringsdomstolen, utgör ej hinder för besvärens upptagande till prövning, därest de inkommit till domstolen före besvärstidens utgång.

Yrkesskadenämndens beslut länder till efterrättelse utan hinder av förd *talán*, såframt ej nämnden annorlunda förordnar.

48 §.

I övrigt skall vad i 3—42 samt 44 §§ är stadgat om obligatorisk försäkring i tillämpliga delar lända till

I övrigt skall vad i 3—41 samt 44 §§ är stadgat om obligatorisk försäkring i tillämpliga delar lända till

(Nuvarande lydelse)

efterrättelse beträffande den frivilliga försäkringen; och skall därvid vad som sagts om arbetsgivaren i stället avse försäkringstagaren.

(Föreslagen lydelse)

efterrättelse beträffande den frivilliga försäkringen; och skall därvid vad som sagts om arbetsgivaren i stället avse försäkringstagaren.

51 §.

Äger någon — — — — — — — — — — tillkomma honom.

Vad försäkringsinrättning enligt denna lag utgivit i ersättning för skada äger inrättningen återkräva av den som uppsåtligen eller genom grov vårdslöshet vållat skadan eller, där denna uppkommit i följd av trafik med motorfordon som avses i 2 § lagen den 10 maj 1929 om trafikförsäkring å motorfordon, enligt lag är skyldig att utgiva skadestånd evad han är vållande till skadan eller ej. På grund av vad i detta stycke sägs skall inrättningen dock äga att återkräva allenast vad den ersättningsberättigade ägt utbekomma av den skadeståndsskyldige.

Ersättning enligt denna lag må ej återkrävas av den som är skyldig att utgiva skadestånd till den ersättningsberättigade.

52 §.

På begäran av försäkringsinrättning eller försäkringsrådet må, till vinnande av utredning i ärende angående försäkring enligt denna lag, vid allmän underrätt höras vittne eller sakkunnig eller förhör under sanningsförsäkran äga rum med den som saken rör. Ej vare någon skyldig att inställa sig vid annan underrätt än den, inom vars område han vistas. Om förhöret skall i tillämpliga delar gälla vad om bevisupptagning utom huvudförhandling är stadgat. Ersättning till den som inställt sig för att höras skall utgå efter vad rätten prövar skäligt och skall förskjutas, då försäkringsrå-

På begäran av riksförsäkringsverket eller yrkesskadenämnden må, till vinnande av utredning i ärende angående försäkring enligt denna lag, vid allmän underrätt höras vittne eller sakkunnig eller förhör under sanningsförsäkran äga rum med den som saken rör. Ej vare någon skyldig att inställa sig vid annan underrätt än den, inom vars område han vistas. Om förhöret skall i tillämpliga delar gälla vad om bevisupptagning utom huvudförhandling är stadgat. Ersättning till den som inställt sig för att höras skall utgå efter vad rätten prövar skäligt och utgivas av riksförsäkringsverket.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

det påkallat förhöret, av den försäkringsinrättning, som rådet bestämmer, och eljest av den försäkringsinrättning, som begärt förhöret. Ersättningen skall stanna å försäkringsinrättning. Uppkommer tvist mellan försäkringsinrättningar angående vem som skall slutligt svara för ersättningen, skall tvisten på yrkande av någon av inrättningarna avgöras av försäkringsrådet.

56 §.

Den som på grund av tjänsteåliggande för riksförsäkringsverkets eller *försäkringsrådets* räkning har eller haft att taga befattning med uppgift, handling eller undersökning, som sägs i 40 §, må ej röja eller obehörigen nyttja yrkeshemlighet, som därigenom blivit känd för honom, och ej heller, där det ej kan anses påkallat i tjänstens intresse, yppa arbetsförfarande eller affärsförhållande, vilket sålunda blivit honom kunnigt.

Den som på grund av tjänsteåliggande för riksförsäkringsverkets eller *yrkesskadenämndens* räkning har eller haft att taga befattning med uppgift, handling eller undersökning, som sägs i 40 §, må ej röja eller obehörigen nyttja yrkeshemlighet, som därigenom blivit känd för honom, och ej heller, där det ej kan anses påkallat i tjänstens intresse, yppa arbetsförfarande eller affärsförhållande, vilket sålunda blivit honom kunnigt.

57 §.

Underlåter arbetsgivare eller arbetsföreståndare att fullgöra något av vad som åligger honom enligt 32 §, eller försummar någon att ställa sig till efterrättelse vad i 40 § är föreskrivet *eller att lämna uppgift, som stadgats i 43 §, straffes med dagsböter.*

Lämnar någon *medvetet* eller av grov *vårdslöshet* i uppgift, som skall avgivas enligt denna lag, oriktigt meddelande, *straffes med dagsböter, där ej brottet är i allmän strafflag belagt med straff.*

Underlåter arbetsgivare eller arbetsföreståndare att fullgöra något av vad som åligger honom enligt 32 §, eller försummar någon att ställa sig till efterrättelse vad i 40 § är föreskrivet, *dömes han till böter.*

Lämnar någon *uppsåtligt* eller av grov *oaktksamhet* i uppgift, som skall avgivas enligt denna lag, oriktigt meddelande, *dömes han till böter, om gärningen ej är belagd med straff i brottsbalken.*

(Nuvarande lydelse)

Bryter någon mot vad i 56 § är stadgat, straffes med dagsböter eller fängelse. Å brott som nu sagts må allmän åklagare tala allenast efter angivelse av målsäganden.

(Föreslagen lydelse)

Bryter någon mot vad i 56 § är stadgat, dömes han till böter eller fängelse i högst ett år. Brott som nu sagts må åtalas av åklagare endast efter angivelse av målsägande.

58 §.

Konungen äger träffa överenskom- melse med främmande makt om till- lämpning av denna lag eller *det and- ra landets lag i fall, då arbetsgivare i det ena landet inom det andra be- driver verksamhet, i vilken arbetsta- gare användes, eller då arbetstagare, vilken ådragit sig skada genom in- verkan som avses i 6 § första styc- ket b) eller c) eller tredje stycket, varit utsatt för dylik inverkan un- der arbete i båda länderna.*

Konungen äger träffa överenskom- melse med främmande makt om *ut- sträckt* tillämpning av denna lag el- ler om undantag i vissa fall från *la- gens bestämmelser.*

1. Denna lag träder i kraft, såvitt avser 9, 13 och 15 §§, 16 § första—tredje styckena, 19—21 §§, 36 § andra stycket och 58 § den 1 januari 1968 samt i övrigt den 1 januari 1969.

2. De nya bestämmelserna i 9 §, 16 § första—tredje styckena, 19 §, 20 § första, fjärde och femte styckena samt 21 §, 26 § andra stycket och 51 § äger icke tillämpning på skada som inträffat före ikraftträdandet och ej heller på skada, som avses i 6 § första stycket b) eller c) eller tredje styc- ket och som yppats senare, om den skadade icke efter ikraftträdandet varit utsatt för inverkan av den art som orsakat skadan. På skador som nu avses äger de nuvarande bestämmelserna i 30 § andra och tredje styckena fort- farande tillämpning.

3. Till dess Konungen bestämmer annat äger de äldre bestämmelserna i 2 §, 16 § fjärde stycket, 40, 44 och 52 §§ fortfarande tillämpning.

4. De äldre bestämmelserna i 56 § äger fortfarande tillämpning i fråga om den som på grund av tjänsteåliggande för försäkringsrådets räkning har eller haft att taga befattning med uppgift, handling eller undersökning som avses i nämnda paragraf.

5. Bolag, som avses i 1 § i dess äldre lydelse, skall före utgången av år 1973, efter avtal mellan bolaget och riksförsäkringsverket, på verket ha överfört bolagets hela försäkringsbestånd och bolagets övriga ersättnings- förpliktelser på grund av den av bolaget bedrivna försäkringsrörelsen. För

överförandet äger 54 § fortfarande tillämpning, om ej annat följer av vad som sägs nedan.

Sedan avtalet godkänts på ordinarie bolagsstämma, skall bolaget omedelbart anmäla avtalet till försäkringsinspektionen som ofördröjligen skall registrera avtalet utan prövning av dess innehåll. När registrering skett, är bolaget fritaget från sina förpliktelser med avseende på det överlåtna försäkringsbeståndet. Dessa förpliktelser åvilar i stället riks-försäkringsverket.

Twist mellan parterna om villkoren för överförande avgöres genom skiljedom av en för ändamålet utsedd skiljenämnd. Nämnden består av ordförande, som försäkringsinspektionen utser, och fyra övriga ledamöter, av vilka vardera parten utser två. Skiljedom har samma verkan som en överenskommelse mellan parterna. Twist om tolkningen av avtal om överförande avgöres i samma ordning som twist om villkoren för överförande.

Om avtal ej registrerats hos försäkringsinspektionen före utgången av år 1973, äger Konungen förklara bolagets koncession förverkad.

Till dess registrering av avtal skett eller, i fall som nyss sagts, Konungen förklarat bolagets koncession förverkad skall skada, som inträffat före utgången av år 1968, regleras av bolaget. Därvid gäller för bolaget alltjämt äldre bestämmelser om försäkringsinrättning i lagen om yrkesskadeförsäkring. Vidare äger 33 och 42 §§ fortfarande tillämpning.

Vid tillämpning av 25 § anses 1 § i dess äldre lydelse gälla till dess riks-försäkringsverket övertagit ansvaret för samtliga bolags förpliktelser.

Den som vid utgången av år 1968 är delägare i bolag skall anses som delägare även för tiden därefter.

6. Önskar bolag, som avses i 1 § i dess äldre lydelse, upphöra att meddela försäkring enligt lagen om yrkesskadeförsäkring före utgången av år 1968, äger bestämmelserna i punkt 5 motsvarande tillämpning i fråga om avvecklingen, om försäkringsinspektionen medger det.

7. Ytterligare föreskrifter med anledning av ikraftträdandet av denna lag meddelas av Konungen eller, efter Konungens bemyndigande, av riks-försäkringsverket eller försäkringsinspektionen.

Förslag

till

L a g

angående ändring i lagen den 14 maj 1954 (nr 246)
om krigsförsäkring för sjömän m. fl.

Härigenom förordnas, *dels* att 5 § lagen den 14 maj 1954 om krigsförsäkring för sjömän m. fl. skall upphöra att gälla, *dels* att 2, 3 och 6 §§ samma lag skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

2 §.

Den skadades årliga arbetsförtjänst må icke beräknas till lägre belopp än *femtusen kronor*.

Den skadades årliga arbetsförtjänst må icke beräknas till lägre belopp än *ett belopp motsvarande två och en halv gång det basbelopp enligt 1 kap. 6 § lagen den 25 maj 1962 (nr 381) om allmän försäkring som gällde vid ingången av det år då skadan inträffade*.

3 §.

Har olycksfallet, efter upphörande av därav förorsakad sjukdom, medfört förlust av arbetsförmågan eller nedsättning av densamma med minst en tiondel, vilken förlust eller nedsättning kan antagas bli för framtiden bestående, skall, utöver livränta, till den skadade utgivas vid förlust av arbetsförmågan, *om den skadade var befälhavare, maskinchef, styrman, maskinist, föreståndare för ekonomiavdelning eller radiotelegrafist, ett belopp, motsvarande ett års lön, beräknad till tolv gånger den kontanta månadslön, som den skadade åtnjöt vid tiden för*

Har olycksfallet, efter upphörande av därav förorsakad sjukdom, medfört förlust av arbetsförmågan eller nedsättning av densamma med minst en tiondel, vilken förlust eller nedsättning kan antagas bli för framtiden bestående, skall, utöver livränta, till den skadade utgivas vid förlust av arbetsförmågan *ett belopp motsvarande sex gånger basbeloppet vid ingången av det år då skadan inträffade* samt vid nedsättning av arbetsförmågan det lägre belopp, som svarar mot nedsättningen.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

olycksfallet, dock lägst niotusen och högst trettontusen kronor, och eljest ett belopp av niotusen kronor samt vid nedsättning av arbetsförmågan det lägre belopp, som svarar mot nedsättningen.

Undergår, sedan ersättning, varom i denna paragraf sägs, blivit för den skadade genom beslut av försäkringsinrättningen bestämd, den skadades tillstånd väsentlig försämring i förhållande till vad som vid beslutets fattande antagits, må jämkning i ersättningen äga rum.

Undergår, sedan ersättning, varom i denna paragraf sägs, blivit för den skadade genom beslut av riksförsäkringsverket bestämd, den skadades tillstånd väsentlig försämring i förhållande till vad som vid beslutets fattande antagits, må jämkning i ersättningen äga rum.

6 §.

Arbetsgivare är pliktig att till den försäkringsinrättning, i vilken hos honom anställda äro obligatoriskt försäkrade jämlikt lagen om yrkesskadeförsäkring, erlagga det tillägg till tidigare bestämd försäkringsavgift, som må föranledas av tillämpningen av denna lag.

Å tillägg till försäkringsavgift, varom i första stycket sägs, skall tilläggsavgift eller bidrag enligt 39 § lagen om yrkesskadeförsäkring icke erläggas.

Arbetsgivare är pliktig att till riksförsäkringsverket erlagga det tillägg till tidigare bestämd försäkringsavgift, som må föranledas av tillämpningen av denna lag.

Å tillägg till försäkringsavgift, varom i första stycket sägs, skall tilläggsavgift enligt 39 § lagen om yrkesskadeförsäkring icke erläggas.

Denna lag träder i kraft, såvitt avser 2 § och 3 § första stycket den 1 januari 1968 samt i övrigt den 1 januari 1969. På olycksfall som inträffat före den 1 januari 1969 äger 5 § fortfarande tillämpning.

De nya bestämmelserna i 2 § och 3 § första stycket äger icke tillämpning på olycksfall som inträffat före den 1 januari 1968.

Förslag
till
Förordning

om ändring i militärsättningsförordningen den 2 juni 1950 (nr 261)

Härigenom förordnas, att 4 §, 6 § 2 och 3 mom., 7 § 1—3 mom., 9 §, 11 § 2 mom. samt 14, 16, 18 och 19 §§ militärsättningsförordningen den 2 juni 1950¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

4 §.

Ersättningsärenden, som avses i denna förordning, avgöras *med det undantag, som anges i 6 § 3 mom.*, av riksförsäkringsverket.

Över beslut av riksförsäkringsverket i sådant ärende må *klagan* föras hos *försäkringsrådet* genom besvär, som skola hava inkommit till *försäkringsrådet* senast inom en månad efter det klaganden erhållit kännedom om beslutet.

Försäkringsrådet äger, ändå att *klagan* icke förts, till prövning upptaga ärende, som avses i denna paragraf.

Över försäkringsrådets beslut må *klagan* föras hos försäkringsdomstolen genom besvär. Besvären skola hava inkommit till *försäkringsrådet* inom tre veckor från det klaganden erhållit kännedom om beslutet; dock skall besvärstiden för menighet vara fem veckor. Den omständigheten, att besvären ingivits eller insänts direkt till försäkringsdomstolen, utgör ej hinder för besvarens upptagande till prövning, därest de inkommit till domstolen före besvärstidens utgång.

(Föreslagen lydelse)

Ersättningsärenden, som avses i denna förordning, avgöras av riksförsäkringsverket.

Mot riksförsäkringsverkets beslut i sådant ärende må *talán* föras hos *yrkesskadenämnden* genom besvär, som skola hava inkommit till *nämnden* senast inom en månad efter det klaganden erhållit kännedom om beslutet.

Yrkesskadenämnden äger, ändå att *talán* icke förts, till prövning upptaga ärende, som avses i denna paragraf.

Mot yrkesskadenämndens beslut må *talán* föras hos försäkringsdomstolen genom besvär. Besvären skola hava inkommit till *nämnden* inom tre veckor från det klaganden erhållit kännedom om beslutet; dock skall besvärstiden för menighet vara fem veckor. Den omständigheten, att besvären ingivits eller insänts direkt till försäkringsdomstolen, utgör ej hinder för besvarens upptagande till prövning, därest de inkommit till domstolen före besvärstidens utgång.

¹ Förordningen omtryckt 1954: 460. Senaste lydelse av 4 §, 6 § 2 mom., 7 § 2 mom., 11 § 2 mom. samt 14, 16, 18 och 19 §§ se 1962: 409 samt av 7 § 3 mom. se 1959: 587.

(Nuvarande lydelse)

Försäkringsrådets beslut länder till efterrättelse utan hinder av förordnanden, såframt ej rådet annorlunda förordnar.

Med avseende å försäkringsrådets behandling av ifrågavarande ärenden skall gälla vad i 6 § lagen om försäkringsrådet stadgas.

(Föreslagen lydelse)

Yrkesskadenämndens beslut länder till efterrättelse utan hinder av förordnanden, såframt ej nämnden annorlunda förordnar.

Med avseende å yrkesskadenämndens behandling av ifrågavarande ärenden skall gälla vad som föreskrives i 2 § lagen den 14 maj 1954 (nr 243) om yrkesskadeförsäkring.

6 §.

2 m o m. Har olycksfallet — — — — — halv sjukpenning.

Sjukpenningens storlek bestäms, där ej annat följer av vad i femte stycket sägs, av den sjukpenningklass, till vilken den skadade med hänsyn till sin årliga arbetsförtjänst är att hänföra.

Sjukpenningklasserna och beloppet av hel sjukpenning inom varje klass framgå av följande tabell:

Sjukpenningklass nr	Den skadades årliga arbetsförtjänst uppgår		Beloppet av hel sjukpenning	
	till kr.	men ej till kr.	för tid t. o. m. den månad under vilken den skadade fyller 67 år kr.	för tid därefter kr.
1	—	1 800	3	3
2	1 800	2 400	4	4
3	2 400	3 000	5	5
4	3 000	3 600	6	5
5	3 600	4 200	7	6
6	4 200	5 000	8	6
7	5 000	5 800	9	7
8	5 800	6 800	10	7
9	6 800	8 400	12	8
10	8 400	10 200	14	9
11	10 200	12 000	16	10
12	12 000	14 000	18	11
13	14 000	—	20	12

Halv sjukpenning utgör hälften av hel sjukpenning.

Sjukpenningens storlek bestäms, där ej annat följer av vad i fjärde stycket sägs, av den sjukpenningklass, till vilken den skadade med hänsyn till sin årliga arbetsförtjänst är att hänföra.

Sjukpenningklasserna och beloppet av hel sjukpenning inom varje klass bestämmas med ledning av tabellen i 3 kap. 4 § lagen om allmän försäkring. Med inkomst av förvärvsarbete för år avses därvid den skadades årliga arbetsförtjänst beräknad enligt 9 §.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

För tid, — — — — — dag räknad.

I fråga — — — — — motsvarande tillämpning.

3 m o m. Har olycksfallet efter upphörande av därav förorsakad sjukdom medfört under längre eller kortare tid bestående förlust av arbetsförmågan eller nedsättning av denna med minst en tiondel, utgives, där ej annat följer av 5 mom., livränta under tiden till den skadade. Medför samma olycksfall ånyo sjukdom, på grund varav sjukpenning skall utgå, äger den skadade dock icke uppbära livräntan under sjukdomstiden. Livräntan beräknas på grundval av den skadades årliga arbetsförtjänst, i förekommande fall nedsatt efter vad i tredje stycket sägs, (ersättningsunderlaget) samt utgår för tid till och med *den månad* under vilken han fyller sextiosju år, med belopp som för år räknat motsvarar

a) vid förlust av arbetsförmågan: elva tolfte delar av ersättningsunderlaget,

b) vid nedsättning av arbetsförmågan med minst tre tiondelar: en mot graden av nedsättningen svarande del av ersättningsunderlaget, minskad med en tolfte del av detta, och

c) vid nedsättning av arbetsförmågan med mindre än tre tiondelar: den del av två tredjedelar av ersättningsunderlaget, som svarar mot graden av nedsättningen.

För tid från och med *månaden näst efter den*, under vilken skadad fyllt sextiosju år, utgör livräntan tre

3 m o m. Har olycksfallet efter upphörande av därav förorsakad sjukdom medfört under längre eller kortare tid bestående förlust av arbetsförmågan eller nedsättning av denna med minst en tiondel, utgives, där ej annat följer av 5 mom., livränta under tiden till den skadade. Medför samma olycksfall ånyo sjukdom, på grund varav sjukpenning skall utgå, äger den skadade dock icke uppbära livräntan under sjukdomstiden. Livräntan beräknas på grundval av den skadades årliga arbetsförtjänst, i förekommande fall nedsatt efter vad i tredje stycket sägs, (ersättningsunderlaget) samt utgår för tid till och med *månaden närmast före den*, under vilken han fyller sextiosju år, med belopp som för år räknat motsvarar

a) vid förlust av arbetsförmågan: elva tolfte delar av ersättningsunderlaget,

b) vid nedsättning av arbetsförmågan med minst tre tiondelar: en mot graden av nedsättningen svarande del av ersättningsunderlaget, minskad med en tolfte del av detta, och

c) vid nedsättning av arbetsförmågan med mindre än tre tiondelar: den del av två tredjedelar av ersättningsunderlaget, som svarar mot graden av nedsättningen.

För tid från och med *den månad*, under vilken skadad fyllt sextiosju år, utgör livräntan tre fjärdedelar

(Nuvarande lydelse)

fjärdedelar av det belopp, vartill livräntan skall beräknas jämlikt första stycket.

Vid fastställande av ersättningsunderlaget medräknas årlig arbetsförtjänst, som icke överstiger *sjutusentvåhundra kronor*, till hela sitt belopp, den del av arbetsförtjänsten, som överstiger *sjutusentvåhundra* men ej *tiotusenåttahundra kronor*, till tre fjärdedelar och den del därav, som överstiger *tiotusenåttahundra kronor*, till hälften.

På ansökan av den skadade må försäkringsrådet, när skäl därtill prövas föreligga, besluta att livränta eller del därav eller livränta för viss tid skall utbytas mot ett belopp för en gång, motsvarande högst de utbytta livräntebeloppens kapitalvärde enligt beräkningsgrunder som fastställas av Konungen.

(Föreslagen lydelse)

av det belopp, vartill livräntan skall beräknas jämlikt första stycket.

Vid fastställande av ersättningsunderlaget medräknas årlig arbetsförtjänst, i vad den icke överstiger *två gånger basbeloppet enligt 1 kap. 6 § lagen den 25 maj 1962 (nr 381) om allmän försäkring vid ingången av det år då skadan inträffade*, till hela sitt belopp, i vad den överstiger *två* men ej *tre gånger nämnda basbelopp*, till tre fjärdedelar och i vad den överstiger *tre gånger nämnda basbelopp*, till hälften.

På ansökan av den skadade må riksförsäkringsverket, när skäl därtill prövas föreligga, besluta att livränta eller del därav eller livränta för viss tid skall utbytas mot ett belopp för en gång, motsvarande högst de utbytta livräntebeloppens kapitalvärde enligt beräkningsgrunder som fastställas av Konungen.

7 §.

1 m o m. Har olycksfallet medfört den skadades död, skall utgivas begravningshjälp med *sexhundra kronor* och, enligt vad nedan i 2—5 mom. sägs, för år beräknade livräntor till efterlevande.

2 m o m. Änka efter den avlidne äger uppbära livränta, så länge hon lever ogift. Livräntans belopp skall för tid till och med *den månad*, under vilken änkan fyller sextiosju år, motsvara en tredjedel och för tid därefter en fjärdedel av den avlidnes årliga arbetsförtjänst. Levde makar-

1 m o m. Har olycksfallet medfört den skadades död, skall utgivas begravningshjälp med *ett belopp motsvarande tjuugu procent av basbeloppet vid ingången av det år då dödsfallet inträffade* och, enligt vad nedan i 2—5 mom. sägs, för år beräknade livräntor till efterlevande.

2 m o m. Änka efter den avlidne äger uppbära livränta, så länge hon lever ogift. Livräntans belopp skall för tid till och med *månaden närmast före den*, under vilken änkan fyller sextiosju år, motsvara en tredjedel och för tid därefter en fjärdedel av den avlidnes årliga arbetsförtjänst.

(Nuvarande lydelse)

na åtskilda efter vunnen hemskillnad, skall livränta dock ej utgå till änkan med mindre hon enligt dom eller avtal var berättigad till underhåll av den avlidne.

Var den — — — — — varit trolovad.

Rätten till — — — — — med annan.

Efterlämnar den som avlidit änking och kommer denne genom dödsfallet att sakna erforderligt underhåll, skall livränta tillerkännas honom efter vad som med hänsyn till omständigheterna prövas skäligt. Livränta må dock utgå endast så länge änkingen lever ogift samt må för tid till och med *den månad*, under vilken han fyller sextiosju år, motsvara högst en tredjedel och för tid därefter högst en fjärdedel av den avlidnas årliga arbetsförtjänst.

Var den som avlidit pliktig att till fullgörande av lagstadgad underhållsskyldighet å särskilda tider utgiva bidrag till förutvarande make, äger denne, så länge bidraget skolat utgå, erhålla livränta med belopp, som motsvarar bidraget. Livräntan må dock för tid till och med *den månad*, under vilken den berättigade fyller sextiosju år, motsvara högst en tredjedel och för tid därefter högst en fjärdedel av den avlidnes årliga arbetsförtjänst.

Finns flera — — — — —

Skall livränta, varom sägs i detta mom., utgå så länge livräntetagaren lever ogift och ingår livräntetagaren äktenskap före fyllda sextio år, utgives ett belopp för en gång, motsvarande tre årsbelopp av livräntan, beräknad utan hänsyn till stadgandena

(Föreslagen lydelse)

Levde makarna åtskilda efter vunnen hemskillnad, skall livränta dock ej utgå till änkan med mindre hon enligt dom eller avtal var berättigad till underhåll av den avlidne.

— varit trolovad.

— med annan.

Efterlämnar den som avlidit änking och kommer denne genom dödsfallet att sakna erforderligt underhåll, skall livränta tillerkännas honom efter vad som med hänsyn till omständigheterna prövas skäligt. Livränta må dock utgå endast så länge änkingen lever ogift samt må för tid till och med *månaden närmast före den*, under vilken han fyller sextiosju år, motsvara högst en tredjedel och för tid därefter högst en fjärdedel av den avlidnas årliga arbetsförtjänst.

Var den som avlidit pliktig att till fullgörande av lagstadgad underhållsskyldighet å särskilda tider utgiva bidrag till förutvarande make, äger denne, så länge bidraget skolat utgå, erhålla livränta med belopp, som motsvarar bidraget. Livräntan må dock för tid till och med *månaden närmast före den*, under vilken den berättigade fyller sextiosju år, motsvara högst en tredjedel och för tid därefter högst en fjärdedel av den avlidnes årliga arbetsförtjänst.

— årliga arbetsförtjänsten.

Skall livränta, varom sägs i detta mom., utgå så länge livräntetagaren lever ogift och ingår livräntetagaren äktenskap före fyllda sextio år, utgives ett belopp för en gång, motsvarande tre årsbelopp av livräntan, beräknad *på grundval av det månads-*

(Nuvarande lydelse)

i nästföregående stycke och i 5 mom. här nedan.

3 m o m. Varje barn till den avlidne äger till *den dag* det fyller sexton år uppbära livränta med belopp, som motsvarar en sjättedel av den avlidnes årliga arbetsförtjänst. Är barnet efter sagda tidpunkt till följd av sjukdom eller annan dylik orsak ur stånd att själv försörja sig, skall livräntan utgå, så länge anledningen till den bristande försörjningsförmågan fortfar, dock längst till *den dag* barnet fyller tjuguetta år. Till barn, som var adopterat av annan än den avlidnes make, skall livränta dock ej utgivas. Ej heller skall livränta utgå till barn utom äktenskap, därest den avlidne enligt avtal som är bindande för barnet, åtagit sig att till dess underhåll utgiva visst belopp en gång för alla.

Adoptivbarn äger — — — — — eget barn.

Var den — — — — — erforderligt underhåll.

(Föreslagen lydelse)

belopp vartill livräntan uppgick *den månad äktenskapet ingicks eller vartill den skulle ha uppgått nämnda månad* utan hänsyn till stadgandena i nästföregående stycke och i 5 mom. här nedan.

3 m o m. Varje barn till den avlidne äger till *och med den månad, under vilken* det fyller sexton år uppbära livränta med belopp, som motsvarar en sjättedel av den avlidnes årliga arbetsförtjänst. Är barnet efter sagda tidpunkt till följd av sjukdom eller annan dylik orsak ur stånd att själv försörja sig, skall livräntan utgå, så länge anledningen till den bristande försörjningsförmågan fortfar, dock längst till *och med den månad, under vilken* barnet fyller tjuguetta år. Till barn, som var adopterat av annan än den avlidnes make, skall livränta dock ej utgivas. Ej heller skall livränta utgå till barn utom äktenskap, därest den avlidne enligt avtal som är bindande för barnet, åtagit sig att till dess underhåll utgiva visst belopp en gång för alla.

9 §.

Den skadades — — — — — om yrkesskadeförsäkring.

Den årliga arbetsförtjänsten för den, som ådragit sig skadan under värnpliktstjänstgöring, må dock icke beräknas till lägre belopp än *femtusen kronor*. Detsamma gäller beträffande fast anställt manskap och hemvärnspersonal, då fråga är om ersättning för tid efter det den skadade fyllt tjuguar eller om livränta till efterlevande.

Den årliga arbetsförtjänsten för den, som ådragit sig skadan under värnpliktstjänstgöring, må dock icke beräknas till lägre belopp än *ett belopp motsvarande två och en halv gånger det basbelopp som gällde vid ingången av det år då skadan inträffade*. Detsamma gäller beträffande fast anställt manskap och hemvärnspersonal, då fråga är om ersättning

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

för tid efter det den skadade fyllt tjugu år eller om livränta till efterlevande.

11 §.

2 m o m. Har skadad — — — — — till kassan.

Från ersättning, som belöper å tid för vilken ersättningstagaren åtnjuter *folkpension*, skall göras avdrag om och i den mån ersättningen skolat föranleda minskning av pensionen.

Från ersättning, som belöper å tid för vilken ersättningstagaren åtnjuter *pension enligt lagen om allmän försäkring*, skall göras avdrag om och i den mån ersättningen skolat föranleda minskning av pensionen.

14 §.

Sjukpenning utbetalas — — — — — en månad.

Livränta, som ej utgår i form av ett belopp för en gång, utbetalas, såvida ej annat överenskommes med livräntetagaren, för varje månad, räknat från den dag rätten till livränta inträtt, å månadens första dag. I den mån livränta finnes böra för viss tid, under vilken anpassning efter skadans verkningar beräknas inträda, utgå med högre belopp än för tiden därefter, må utbetalningen ske enligt föreskrifter som meddelas av försäkringsrådet.

Livränta, som ej utgår i form av ett belopp för en gång, utbetalas, såvida ej annat överenskommes med livräntetagaren eller följer av vad Konungen förordnat, för kalendermånad.

Beträffande tiden — — — — — avsedda ändamålet.

Annan ersättning — — — — — kan ske.

Förskottsvis utgiven — — — — — del återkrävas.

Slutar sjukpenning- eller livräntebelopp, — — — slutande belopp.

Angående sättet — — — — — förordnar Konungen.

16 §.

Äger någon — — — — — tillkomma honom.

Vad i ersättning enligt denna förordning utgivits må riks-försäkringsverket för statsverkets räkning återkräva av den som uppsåtligen eller genom grov vårdslöshet vållat skadan eller, där denna uppkommit i följd

Ersättning enligt denna förordning må ej återkrävas av den som är skyldig att utgiva skadestånd till den ersättningsberättigade.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

av trafik med motorfordon som avses i 2 § lagen den 10 maj 1929 om trafikförsäkring å motorfordon, enligt lag är skyldig att utgiva skadestånd evad han är vållande till skadan eller ej. På grund av vad i detta stycke sägs skall riksförsäkringsverket dock äga att återkräva allenast vad den ersättningsberättigade ägt utbekomma av den skadeståndsskyldige.

18 §.

På begäran av riksförsäkringsverket eller försäkringsrådet må, till vinnande av utredning i ärende angående ersättning enligt denna förordning, vid allmän underrätt höras vittne eller sakkunnig eller förhör under sanningsförsäkran äga rum med den som saken rör. Ej vare någon skyldig att inställa sig vid annan underrätt än den, inom vars område han vistas. Om förhöret skall i tillämpliga delar gälla vad om bevisupptagning utom huvudförhandling är stadgat. Ersättning till den som inställt sig för att höras skall utgå efter vad rätten prövar skäligt och utgivas av riksförsäkringsverket.

Riksförsäkringsverket och försäkringsrådet äga även att för det i första stycket avsedda ändamålet av vederbörande polismyndighet påfordra undersökning.

19 §.

Vad som finnes stadgat rörande skyldighet för arbetsgivare att på begäran till försäkringsrådet eller riksförsäkringsverket lämna uppgifter, som erfordras för bestämmande av

På begäran av riksförsäkringsverket eller yrkesskadenämnden må, till vinnande av utredning i ärende angående ersättning enligt denna förordning, vid allmän underrätt höras vittne eller sakkunnig eller förhör under sanningsförsäkran äga rum med den som saken rör. Ej vare någon skyldig att inställa sig vid annan underrätt än den, inom vars område han vistas. Om förhöret skall i tillämpliga delar gälla vad om bevisupptagning utom huvudförhandling är stadgat. Ersättning till den som inställt sig för att höras skall utgå efter vad rätten prövar skäligt och utgivas av riksförsäkringsverket.

Riksförsäkringsverket och yrkesskadenämnden äga även att för det i första stycket avsedda ändamålet av vederbörande polismyndighet påfordra undersökning.

Vad som finnes stadgat rörande skyldighet för arbetsgivare att på begäran till yrkesskadenämnden eller riksförsäkringsverket lämna uppgifter, som erfordras för bestämmande

(Nuvarande lydelse)

ersättning enligt lagen om yrkesskadeförsäkring, och rörande ansvar, då någon underlåter att lämna sådan uppgift eller i uppgift lämnar oriktigt meddelande, äger motsvarande tillämpning beträffande uppgifter till ledning för bestämmande av ersättning enligt denna förordning.

(Föreslagen lydelse)

av ersättning enligt lagen om yrkesskadeförsäkring, och rörande ansvar, då någon underlåter att lämna sådan uppgift eller i uppgift lämnar oriktigt meddelande, äger motsvarande tillämpning beträffande uppgifter till ledning för bestämmande av ersättning enligt denna förordning.

Denna förordning träder i kraft, såvitt avser 6 § 2 mom. och 3 mom. första—tredje styckena, 7 § 1—3 mom. samt 9 och 14 §§ den 1 januari 1968 samt i övrigt den 1 januari 1969.

De nya bestämmelserna i 6 § 3 mom. första—tredje styckena, 7 § 1 mom., 2 mom. första, fjärde och femte styckena samt 3 mom., 9 §, 11 § 2 mom. och 16 § äger icke tillämpning på skada som inträffat före ikraftträdandet.

Till dess Konungen bestämmer annat äger de äldre bestämmelserna i 4 §, 6 § 3 mom. fjärde stycket samt 18 och 19 §§ fortfarande tillämpning.

Ytterligare föreskrifter med anledning av ikraftträdandet av denna förordning meddelas av Konungen eller, efter Konungens bemyndigande, av riksförsäkringsverket.

Förslag
till
Lag
om värdesäkring av yrkesskadelivräntor m. m.

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

I fråga om livränta och sjukpenning på grund av obligatorisk försäkring enligt

- 1) lagen den 17 juni 1916 (nr 235) om försäkring för olycksfall i arbete,
- 2) lagen den 14 juni 1929 (nr 131) om försäkring för vissa yrkessjukdomar,
- 3) lagen den 11 juni 1937 (nr 348) om krigsförsäkring för ombord å fartyg tjänstgörande personer,
- 4) lagen den 14 maj 1954 (nr 243) om yrkesskadeförsäkring,
- 5) lagen den 14 maj 1954 (nr 246) om krigsförsäkring för sjömän m. fl. skall följande bestämmelser gälla, i den mån ersättningen ej utgår av statsmedel.

Bestämmelserna äger ej tillämpning på sådan del av livränta som bytts ut mot engångsbelopp.

2 §.

Livränta höjes med tjugofem procent om skadan inträffat år 1961 eller tidigare, med tjuugo procent om skadan inträffat något av åren 1962—1964 och med tio procent om skadan inträffat något av åren 1965—1967.

Har livräntan omreglerats enligt lagen den 17 juni 1955 (nr 469) angående omreglering av vissa ersättningar enligt lagen den 17 juni 1916 (nr 235) om försäkring för olycksfall i arbete m. m. eller höjts enligt lagen den 6 juni 1962 (nr 303) om förhöjning av vissa ersättningar i anledning av yrkesskada m. m., lägges den omreglerade eller höjda livräntan till grund för höjning enligt första stycket.

3 §.

Livränta utgår med belopp motsvarande produkten av det för varje tid gällande basbeloppet enligt 1 kap. 6 § lagen den 25 maj 1962 (nr 381) om allmän försäkring och det tal, beräknat med två decimaler, som anger förhållandet mellan livräntans belopp och basbeloppet för januari månad 1968

eller, om skadan inträffat efter den 31 december 1968, basbeloppet för januari månad det år då skadan inträffade. Livräntebeloppet avrundas till närmast lägre hela krontal som är jämnt delbart med tolv.

Har livräntan höjts enligt 2 §, lägges den höjda livräntan till grund för beräkning enligt första stycket.

Tillämpning av bestämmelserna i första och andra styckena får ej leda till att utgående förmån nedsättes.

4 §.

Har livränta utgått, får hel sjukpenning som senare utgår i anledning av samma skada icke understiga en fyrahundradedel av den livränta, som efter värdesäkring enligt denna lag skulle ha utgått till den skadade vid förlust av arbetsförmågan.

5 §.

Föreskrift i lag eller annan författning om livränta eller sjukpenning, som avses i denna lag, gäller även den höjning av livräntan eller sjukpenningen som följer av 2—4 §§.

Belopp varmed livränta höjes enligt 2 § samt sådan höjning av nämnda belopp, som föranledes av 3 §, får dock ej beaktas vid tillämpning av 17 kap. 2 § lagen om allmän försäkring i fråga om den som vid utgången av år 1967 åtnjöt pension, vilken enligt sistnämnda lagrum minskats med hänsyn till livräntan. Vad som nu sagts äger motsvarande tillämpning i fråga om den som vid utgången av år 1967 uppbar sjukpenning i anledning av skada för vilken livränta tidigare utgått.

6 §.

Till bestridande av den kostnad för varje kalenderår, som föranledes av denna lag, åligger det annan arbetsgivare än staten att erlægga proportionellt tillägg till de avgifter som för året beräknas för honom enligt 38 och 39 §§ lagen om yrkesskadeförsäkring.

7 §.

Närmare föreskrifter för tillämpningen av denna lag meddelas av Konungen eller, efter Konungens bemyndigande, av riksförsäkringsverket.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1968 men äger icke tillämpning på ersättning som belöper på tid dessförinnan.

Förslag

till

Förordning**om värdesäkring av yrkesskadelivräntor, som utgår av statsmedel, m. m.**

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Bestämmelserna i denna förordning avser livränta och sjukpenning som utgår av statsmedel enligt

1) lagen den 5 juli 1901 (nr 39) angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete,

2) kungörelsen den 2 oktober 1908 (nr 100 s. 2) angående en särskild för fiskare avsedd försäkring mot skada till följd av olycksfall,

3) förordningen den 18 juni 1909 (nr 89) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring,

4) lagen den 17 juni 1916 (nr 235) om försäkring för olycksfall i arbete,

5) förordningen den 11 juni 1918 (nr 375) angående en särskild för fiskare avsedd försäkring mot skada till följd av olycksfall,

6) förordningen den 1 juni 1923 (nr 138) angående ersättning av statsmedel för skada till följd av olycksfall, som förorsakats av krigsförhållandena under 1914—1919 års världskrig,

7) förordningen den 18 juni 1927 (nr 234) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring,

8) lagen den 14 juni 1929 (nr 131) om försäkring för vissa yrkessjukdomar,

9) lagen den 11 juni 1937 (nr 348) om krigsförsäkring för ombord å fartyg tjänstgörande personer,

10) förordningen den 24 mars 1938 (nr 102) om olycksfalls- och yrkessjukdomsersättning åt tvångsarbetare m. fl.,

11) förordningen den 24 mars 1938 (nr 103) om olycksfalls- och yrkessjukdomsersättning åt fångar m. fl.,

12) förordningen den 13 april 1940 (nr 213) om ersättning av statsmedel i vissa fall för skada till följd av olycksfall, som förorsakats av krigsåtgärd,

13) förordningen den 28 juni 1941 (nr 593) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under hemvärnstjänstgöring,

14) förordningen den 28 juni 1941 (nr 595) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under tjänstgöring i civilförsvaret,

- 15) förordningen den 21 april 1943 (nr 183) om ersättning i vissa fall i anledning av kroppsskada, ådragen under fullgörande av tjänsteplikt,
- 16) kungörelsen den 30 juni 1947 (nr 344) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under verksamhet vid brandsläckning m. m.,
- 17) militärersättningsförordningen den 2 juni 1950 (nr 261),
- 18) lagen den 14 maj 1954 (nr 243) om yrkesskadeförsäkring,
- 19) lagen den 14 maj 1954 (nr 246) om krigsförsäkring för sjömän m. fl.,
- 20) förordningen den 14 maj 1954 (nr 247) om ersättning av statsmedel vid olycksfall, som till följd av krigsätgärd drabba sjömän m. fl.,
- 21) förordningen den 14 maj 1954 (nr 249) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under tjänstgöring i civilförsvaret,
- 22) förordningen den 14 maj 1954 (nr 250) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under vistelse å anstalt m. m.,
- 23) kungörelsen den 26 maj 1954 (nr 492) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under verksamhet vid brandsläckning m. m.,
- 24) kungörelsen den 30 juni 1961 (nr 457) om ersättning på grund av medverkan i skyddsarbete vid olyckor i atomanläggningar m. m.,
- 25) kungörelsen den 30 november 1962 (nr 607) om ersättning på grund av verksamhet för brandsläckning m. m.

I fråga om författningarna under 1, 2 och 5 gäller denna förordning även livränta och sjukpenning som utgår av andra medel än statsmedel. I den mån Konungen icke bestämmer annat gäller förordningen även livränta och sjukpenning som enligt Konungens förordnande utges enligt grunderna i någon av de författningar som anges i första stycket.

Bestämmelserna äger ej tillämpning på sådan del av livränta som bytts ut mot engångsbelopp.

2 §.

Livränta höjes med tjugofem procent om skadan inträffat år 1961 eller tidigare, med tjugo procent om skadan inträffat något av åren 1962—1964 och med tio procent om skadan inträffat något av åren 1965—1967.

Har livräntan omreglerats enligt förordningen den 2 juni 1950 (nr 262) angående omreglering av vissa ersättningar i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, förordningen den 17 juni 1955 (nr 470) angående omreglering av vissa ersättningar av statsmedel i anledning av olycksfall i arbete m. m. eller förordningen den 11 maj 1956 (nr 183) angående omreglering av vissa ersättningar på grund av statsunderstödd olycksfallsförsäkring för fiskare eller har livräntan höjts enligt förordningen den 6 juni 1962 (nr 304) om förhöjning av vissa ersättningar av statsmedel i anledning av yrkesskada m. m. eller förordningen den 6 juni 1962 (nr 308) om förhöjning av vissa livräntor på grund av statsunderstödd olycksfallsförsäkring för fiskare, lägges den omreglerade eller höjda livräntan till grund för höjning enligt första stycket.

Utgår tillägg till livränta enligt kungörelsen den 10 juni 1921 (nr 410) angående förhöjning av vissa till i statens tjänst skadade arbetare med flera av statsmedel utgående livräntor m. m. eller förordningen den 3 juni 1938 (nr 216) om livräntetillägg av statsmedel åt vissa livräntetagare enligt lagen den 5 juli 1901 angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete, lägges livräntan jämte tillägget till grund för höjning enligt första stycket.

3 §.

Livränta utgår med belopp motsvarande produkten av det för varje tid gällande basbeloppet enligt 1 kap. 6 § lagen den 25 maj 1962 (nr 381) om allmän försäkring och det tal, beräknat med två decimaler, som anger förhållandet mellan livräntans belopp och basbeloppet för januari månad 1968 eller, om skadan inträffat efter den 31 december 1968, basbeloppet för januari månad det år då skadan inträffade. Livräntebeloppet avrundas till närmast lägre hela krontal som är jämnt delbart med tolv.

Har livräntan höjts enligt 2 §, lägges den höjda livräntan till grund för beräkning enligt första stycket.

Tillämpning av bestämmelserna i första och andra styckena får ej leda till att utgående förmån nedsättes.

4 §.

Har livränta utgått, får hel sjukpenning som senare utgår i anledning av samma skada icke understiga en fyrahundradedel av den livränta, som efter värdesäkring enligt denna förordning skulle ha utgått till den skadade vid förlust av arbetsförmågan.

5 §.

Föreskrift i lag eller annan författning om livränta eller sjukpenning, som avses i denna förordning, gäller även den höjning av livräntan eller sjukpenningen som följer av 2—4 §§.

Belopp varmed livränta höjes enligt 2 § samt sådan höjning av nämnda belopp, som föranledes av 3 §, får dock ej beaktas vid tillämpning av 17 kap. 2 § lagen om allmän försäkring i fråga om den som vid utgången av år 1967 åtnjöt pension, vilken enligt sistnämnda lagrum minskats med hänsyn till livräntan. Vad som nu sagts äger motsvarande tillämpning i fråga om den som vid utgången av år 1967 uppbar sjukpenning i anledning av skada för vilken livränta tidigare utgått.

6 §.

Kostnaden för värdesäkring enligt denna förordning bestrides av statsmedel.

7 §.

Närmare föreskrifter för tillämpningen av denna förordning meddelas av Konungen eller, efter Konungens bemyndigande, av riksförsäkringsverket.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1968 men äger icke tillämpning på ersättning som belöper på tid dessförinnan.

Förslag

till

Lag**angående ändring i lagen den 25 maj 1962 (nr 381) om allmän försäkring**

Härigenom förordnas, att 3 kap. 10 §, 5 kap. 2 § och 17 kap. 2 § lagen den 25 maj 1962 om allmän försäkring¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)***3 kap.****10 §.**

För den dag då sjukdomsfallet inträffade utgår sjukpenning endast om den försäkrade på grund av sjukdomen gått miste om dagpenning från erkänd arbetslöshetskassa.

För den dag då sjukdomsfallet inträffade utgår sjukpenning endast om den försäkrade på grund av sjukdomen gått miste om dagpenning från erkänd arbetslöshetskassa *eller sjukperioden börjar inom tjuu dagar efter föregående sjukperiods slut.*

Varar sjukperioden — — — — — överstiger två.

Utan hinder — — — — — för år.

Sjukpenning må — — — — — bör utgå.

Såsom sjukperiod — — — — — i 7 §.

5 kap.**2 §.**

Den, som kommit i åtnjutande av folkpension enligt vad i 1 § *första stycket* sägs men vars rätt enligt nämnda lagrum upphört, må även i fortsättningen åtnjuta folkpension, därest Konungen för vissa fall så förordnat eller det med hänsyn till omständigheterna skulle framstå såsom oskäligt att indraga pensionen. Vid tillämpning av 6—10, 16, 17 och 20

Den, som kommit i åtnjutande av folkpension enligt vad i 1 § sägs men vars rätt enligt nämnda lagrum upphört, må även i fortsättningen åtnjuta folkpension, därest Konungen för vissa fall så förordnat eller det med hänsyn till omständigheterna skulle framstå såsom oskäligt att indraga pensionen. Vid tillämpning av 6—10, 16, 17 och 20 kap. skall pen-

¹ Senaste lydelse av 3 kap. 10 § se 1966: 350.

(Nuvarande lydelse)

kap. skall pensionsberättigad som i denna paragraf sägs likställas med försäkrad, även om han icke uppfyller förutsättningarna i 1 kap. 3 § första stycket.

(Föreslagen lydelse)

sionsberättigad som i denna paragraf sägs likställas med försäkrad, även om han icke uppfyller förutsättningarna i 1 kap. 3 § första stycket.

17 kap.

2 §.

Äger pensionsberättigad rätt till livränta *eller sjukpenning* jämlikt lagen om yrkesskadeförsäkring eller äger han jämlikt annan lag eller särskild författning eller enligt Konungens förordnande rätt till livränta *eller sjukpenning*, som bestämmes av eller utbetalas från riksförsäkringsverket *eller bolag som avses i 1 § lagen om yrkesskadeförsäkring*, minskas honom eljest tillkommande pension enligt vad nedan stadgas. Motsvarande skall äga tillämpning i fall då livränta *eller sjukpenning* utgår enligt utländsk lagstiftning om yrkesskadeförsäkring. Har livränta eller del därav eller livränta för viss tid utbytts mot ett engångsbelopp, skall anses som om livränta utginge eller den utgående livräntan vore förhöjd med belopp som enligt de vid utbytet tillämpade försäkringstekniska grunderna svarar mot engångsbeloppet.

Folkpension och tilläggspension i form av förtidspension eller ålderspension minskas med tre fjärdedelar av den pensionsberättigade för samma tid tillkommande *sjukpen-*

Äger pensionsberättigad rätt till livränta *på grund av obligatorisk försäkring* jämlikt *lagen om försäkring för olycksfall i arbete, lagen om försäkring för vissa yrkessjukdomar* eller lagen om yrkesskadeförsäkring eller äger han jämlikt annan lag eller särskild författning eller enligt Konungens förordnande rätt till livränta, som bestämmes av eller utbetalas från riksförsäkringsverket, minskas honom eljest tillkommande pension enligt vad nedan stadgas. Motsvarande skall äga tillämpning i fall då livränta utgår enligt utländsk lagstiftning om yrkesskadeförsäkring. *Medför skada, för vilken livränta börjat utgivas, återigen sjukdom som berättigar till sjukpenning, skall det anses som om livränta utginge under sjukdomstiden.* Har livränta eller del därav eller livränta för viss tid utbytts mot ett engångsbelopp, skall anses som om livränta utginge eller den utgående livräntan vore förhöjd med belopp som enligt de vid utbytet tillämpade försäkringstekniska grunderna svarar mot engångsbeloppet.

Folkpension och tilläggspension i form av förtidspension eller ålderspension minskas med tre fjärdedelar av den pensionsberättigade för samma tid tillkommande livränta såsom

(Nuvarande lydelse)

ning jämte barntillägg eller livränta såsom skadad; dock må avdrag å annan förtidspension än hel sådan ske endast om skadan inträffat före den tidpunkt från vilken pensionen utgår och avdrag å tilläggspension göras endast om den pensionsberättigade ägt tillgodoräkna sig pensionspoäng för minst ett år vid den tidpunkt då skadan inträffat.

Folkpension i — — — — — — — — — — skadan inträffat.

Minskning enligt — — — — — — — — — — skolat utgå.

(Föreslagen lydelse)

skadad; dock må avdrag å annan förtidspension än hel sådan ske endast om skadan inträffat före den tidpunkt från vilken pensionen utgår och avdrag å tilläggspension göras endast om den pensionsberättigade ägt tillgodoräkna sig pensionspoäng för minst ett år vid den tidpunkt då skadan inträffat.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1968.

De nya bestämmelserna i 17 kap. 2 § äger icke tillämpning på ersättning som belöper på tid före ikraftträdandet.

Bestämmelsen i 17 kap. 2 § första stycket i dess äldre lydelse angående livränta som bestämmes av eller utbetalas från bolag som avses i 1 § lagen om yrkesskadeförsäkring skall i vad avser obligatorisk försäkring fortsätta att gälla så länge livränta bestämmes av eller utbetalas från sådant bolag.

Förslag
till
Lag
angående upphävande av lagen den 29 juni 1917 (nr 466)
om försäkringsrådet

Härigenom förordnas, att lagen den 29 juni 1917 om försäkringsrådet skall upphöra att gälla.

Denna lag träder i kraft den dag Konungen bestämmer.

Bestämmelse i lag eller annan författning om försäkringsrådet skall efter ikraftträdandet i stället avse yrkesskadenämnden, i den mån Konungen ej förordnar annat.

Närmare föreskrifter med anledning av ikraftträdandet meddelas av Konungen.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås höjning den 1 januari 1968 av äldre yrkesskadelivräntor. Livräntorna höjs med 25 % om skadan inträffat år 1961 eller tidigare, med 20 % om skadan inträffat under något av åren 1962—1964 och med 10 % om skadan inträffat under något av åren 1965—1967. Samtidigt föreslås att den årliga arbetsförtjänst, som enligt lagen om yrkesskadeförsäkring skall ligga till grund för bestämmande av livräntan, maximeras till ett belopp motsvarande fyra gånger basbeloppet, dvs. f. n. 22 800 kr., i stället för nuvarande 15 000 kr. Även de inkomstgränser som nu tillämpas för beräkning av det s. k. ersättningsunderlaget inom yrkesskadeförsäkringen föreslås höjda. Sammantaget innebär detta att den högsta livränta som kan utgå höjs från 11 000 till, vid nuvarande basbelopp, ca 17 000 kr.

Enligt propositionen skall både äldre och nytillkommande livräntor värdesäkras genom anknytning till basbeloppet.

De förbättringar som förelås i fråga om yrkesskadelivräntor skall gälla även militärsättning och därmed likställda ersättningar av statsmedel.

Vidare föreslås i propositionen att de s. k. socialförsäkringsbolagen skall upphöra att meddela yrkesskadeförsäkring vid utgången av år 1968. Därjämte föreslås att försäkringsrådet vid den tidpunkt som Kungl. Maj:t senare bestämmer skall upphöra med sin verksamhet och ersättas av en nämnd, kallad yrkesskadenämnden.

Av propositionen redovisas nedan endast vad föredragande departementschefen anfört i sin allmänna motivering.

Motionsyrkandena

I motionerna I: 447 av herr *Svanström m. fl.* och II: 796 av herr *Persson i Heden m. fl.* har yrkats, »att riksdagen för sin del måtte besluta, att livränta till skadad med arbetsförmågan nedsatt mindre än $\frac{2}{10}$ ($\frac{3}{10}$ för skadad över 67 år) skall höjas med 30 procent av utgående belopp, om skadan inträffat 1955 eller tidigare, med 20 procent, om skadan inträffat 1956 eller 1957, och med 10 procent, om skadan inträffat 1958 eller 1959.»

I motionerna I: 895 av herr *Geijer, Arne, m. fl.* och II: 1109 av fru *Eken-dahl m. fl.* har yrkats

»att riksdagen, med frångående av propositionen, *dels* fastställer lydelsen av 16 § tredje stycket i förslaget enligt följande: »Vid fastställande av ersättningsunderlaget medräknas årlig arbetsförtjänst, i vad den icke överstiger *två gånger* basbeloppet vid ingången av det år då skadan inträffade, till hela sitt belopp, i vad den överstiger *två men ej fyra gånger* nämnda basbelopp till tre fjärdedelar och i vad den överstiger *fyra gånger* nämnda

basbelopp, till hälften», *dels* uttalar att inkomsttaket vid beräkningen av ersättningsunderlaget skall motsvara *sex* gånger det basbelopp som gäller vid skadeårets ingång;

att åldergränsen i 21 § höjes till 19 år;

att riksdagen fastställer att bevisregeln i gällande lag utvidgas på sätt som ovan angivits; samt

att riksdagen med frångående av propositionen fastställer att den nuvarande instansordningen inom yrkesskadeförsäkringen med försäkringsrådet som mellaninstans skall bibehållas.»

I motionerna *I: 896* av herr *Hübinette m. fl.* och *II: 1113* av fröken *Wetterström m. fl.* har yrkats, »att riksdagen med avslag å Kungl. Maj:ts proposition nr 147 såvitt avser yrkesskadeförsäkringens administration måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att Kungl. Maj:t i detta avseende snarast måtte framlägga nytt förslag i enlighet med yrkesskadeutredningens betänkande Yrkesskadeförsäkring (SOU 1966: 54).»

I motionerna *I: 897* av herr *Ottosson m. fl.* och *II: 1111* av herr Nordgren har yrkats, »att riksdagen måtte besluta att yrkesskadeförsäkring i fortsättningen liksom hittills och efter koncession av Kungl. Maj:t skall få bedrivas av jämväl ömsesidigt försäkringsbolag.»

I motionerna *I: 898* av herr *Strandberg m. fl.* och *II: 1112* av herr *Oskarson m. fl.* har yrkats »att riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 147/67

1. hemställer att Kungl. Maj:t måtte föranstalta om förnyat övervägande av de berörda spörsmålen rörande *dels* samordningen av yrkesskadelivränta och allmän pension, *dels* engångsbelopp i stället för livränta vid yrkesskadeinvaliditet och *dels* militäersättningsförordningens tillämpningsområde,

2. beslutar att tillägg enligt 2 § i den föreslagna värdesäkringsförordningen till livränta på grund av skada eller sjukdom, som drabbat värnpliktig, skall utgå med 25 %, och

3. bemyndigar Kungl. Maj:t att meddela föreskrifter om sjukpenningrätt för värnpliktig vid sådan under tjänstgöringstiden inträffad sjukdom, som kvarstår vid uttryckningen men inte omfattas av militäersättningsförordningen.»

I motionerna *I: 899* av herr *Werner* och *II: 1110* av herr *Lorentzon m. fl.* har yrkats

»att riksdagen, med bifall i övrigt till Kungl. Maj:ts proposition nr 147, måtte besluta

I. a) om ändrad lydelse av förslag till lag om värdeförsäkring av yrkesskadelivräntor m. m., 2 §, *första stycket*, enligt följande:

Propositionen:

Livränta höjes med 25 procent om skadan inträffat år 1961 eller tidigare, med 20 procent om skadan inträffat något av åren 1962—64 och med 10 procent om skadan inträffat något av åren 1965—67.

b) om ändrad lydelse av förslag till förordning om värdesäkring av yrkesskadelivräntor, som utgår av statsmedel, m. m., 2 §, första stycket, enligt följande:

Propositionen:

Samma som under I a) ovan.

II. om ändrad lydelse av lagen om allmän försäkring, 3 kap. 10 §, första stycket, enligt följande:

Propositionen:

För den dag då sjukdomsfallet inträffade utgår sjukpenning endast om den försäkrade på grund av sjukdomen gått miste om dagpenning från erkänd arbetslöshetskassa eller sjukperioden börjar inom tjugo dagar efter föregående sjukperiods slut.

III. a) om ändrad lydelse av lagen om yrkesskadeförsäkring, 19 §, enligt följande:

Propositionen:

Har försäkrad avlidit till följd av yrkesskada, utgår begravningshjälp med ett belopp motsvarande 20 procent av basbeloppet vid ingången av det år då dödsfallet inträffade och, enligt vad i 20—23 §§ sägs, för år beräknade livräntor till efterlevande.

b) om ändrad lydelse av förslag till förordning om ändring i militärsättningsförordningen den 2 juni 1950 (nr 261), 7 §. 1 mom., enligt följande:

Motionärerna:

Livränta avseende skada som inträffat a) 1961 eller tidigare, b) något av åren 1962—64, c) något av åren 1965—67 höjes med procenttal — dock minst 10 procent — motsvarande förändringarna i konsumentprisindex från 1960 (årsmedeltal) eller det senare år skadan inträffat (årsmedeltal) t. o. m. utgången av 1967 (december).

Motionärerna:

Samma som under I a) ovan.

Motionärerna:

För den dag då sjukdomsfallet inträffade utgår sjukpenning om sjukdomen härrör av yrkesskada, om den försäkrade på grund av sjukdomen gått miste om dagpenning från erkänd arbetslöshetskassa eller sjukperioden börjar inom tjugo dagar efter föregående sjukperiods slut.

Motionärerna:

Har försäkrad avlidit till följd av yrkesskada, utgår begravningshjälp med ett belopp motsvarande 40 procent av basbeloppet vid ingången av det år då dödsfallet inträffade och, enligt vad i 20—23 §§ sägs, för år beräknade livräntor till efterlevande.

Propositionen:

Har olycksfallet medfört den skadades död, skall utgivas begravningshjälp med ett belopp motsvarande tjugo procent av basbeloppet vid ingången av det år då dödsfallet inträffade och, enligt vad nedan i 2—5 mom. sägs, för år beräknade livräntor till efterlevande.

Motionärerna:

Har olycksfallet medfört den skadades död, skall utgivas begravningshjälp med ett belopp motsvarande fyrtio procent av basbeloppet vid ingången av det år då dödsfallet inträffade och, enligt vad nedan i 2—5 mom. sägs för år beräknade livräntor till efterlevande.»

I motionen II: 800 av herr *Rubin m. fl.* har yrkats, »att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om framläggande av förslag, varigenom alla livräntor, som utgår enligt några av de författningar, som anges i 2 § förordningen den 6 juni 1962 om förhöjning av vissa ersättningar av statsmedel i anledning av yrkeskada m. m., göres värdebeständiga genom införande av indexklausul.»

Departementschefen

Föredragande departementschefen, *statsrådet Aspling*, har anfört följande.

Det omfattande reformverk på den sociala trygghetens område, som genomförts under de senaste årtiondena, har berört alla grenar av socialförsäkringen, dvs. sjukförsäkring, pensionering, yrkesskadeförsäkring och arbetslöshetsförsäkring. I anslutning till att den år 1946 antagna lagen om allmän sjukförsäkring underkastades en genomgripande revision inför ikraftträdandet den 1 januari 1955 antogs YFL som också trädde i kraft den 1 januari 1955. Med YFL genomfördes en betydande samordning mellan yrkesskadeförsäkringen och den allmänna sjukförsäkringen för dem som är sjukförsäkrade. Samordningen innebär bl. a. att yrkesskadefall som har en varaktighet av högst 90 dagar i allmänhet regleras av de allmänna försäkringskassorna enligt sjukförsäkringens bestämmelser.

Efter det att den allmänna sjukförsäkringen och den nya yrkesskadeförsäkringen införts inriktades reformarbetet i huvudsak på pensioneringen, men avsevärda förändringar genomfördes också i fråga om sjukförsäkringen. AFL innebar att de huvudsakliga reglerna om sjukförsäkring, folkpensionering och försäkring för tilläggspension samlades i ett lagverk och att sjukförsäkringen och pensioneringen i fråga om kompensation för inkomstbortfall tillsammans bildade ett system, enligt vilket inkomstbortfallet ersätts genom sjukpenning vid mera kortvarig nedsättning av arbetsförmågan och genom pension om nedsättningen är varaktig eller långvarig. För yrkesskadeförsäkringens del rubbades inte dittillsvarande principer. Detta innebär att efter den nyssnämnda samordningstiden kompensation för inkomstbortfall kan utgå i form av pension jämsides med ersättning från yrkesskadeförsäkringen, varvid reduktion enligt vissa principer görs på pensionsförmånen. Reglerna om samordning mellan sjukförsäkringen och yrkesskadeförsäkringen har medfört att höjningarna av sjukpenningbeloppen inom sjukförsäkringen kommit yrkesskadade som är sjukpenningförsäkrade till del både under 90-dagarstiden och därefter. Sådana höjningar har ägt rum enligt beslut åren 1962 och 1966. Sistnämnda års sjukförsäkringsreform innefattade också att de tidigare gällande bestämmelserna om karenstid inom sjukförsäkringen avskaffades, något som kommer även de yrkesskadade till del.

I samband med tillkomsten av AFL tillkallades yrkesskadetredningen för att utreda frågor om yrkesskadeförsäkringens inordnande i samma system som den allmänna försäkringen. Enligt direktiven för utredningen borde man utgå från att det även i framtiden skulle finnas ett särskilt försäkrings-skydd i någon form för yrkesskador.

En huvuduppgift för utredningen skulle vara att inventera behovet av särskilda yrkesskadeersättningar. Så långt möjligt borde ersättningsgrunderna göras gemensamma för yrkesskadeersättningar och andra jämförliga socialförsäkringsersättningar.

Som en annan huvuduppgift för utredningen angavs att föreslå regler som tryggar yrkesskadeförmånernas värdebeständighet. Detta borde gälla även livräntor enligt äldre lagstiftning.

Vidare fick utredningen i uppdrag att utreda yrkesskadeförsäkringens administration. I direktiven erinrades om att riksdagen fattat principiellt beslut om att de s. k. socialförsäkringsbolagen skulle upphöra med att meddela yrkesskadeförsäkring.

Sedan yrkesskadeutredningen tillkallades har reformverksamheten och utredningsarbetet på den allmänna försäkringens område fortsatt. Jag har redan nämnt 1966 års sjukförsäkringsreform, som har betydelse även för de yrkesskadade. Inom den allmänna pensioneringen har bl. a. standardförbättringen av folkpensionerna fortgått, invaliditetsersättningar och invaliditetstillägg höjts och utlänningarnas ställning inom tilläggspensioneringen förbättrats. Årets riksdag har fått förslag om höjda folkpensioner och om ytterligare förbättring av utlänningarnas ställning inom både sjukförsäkringen och tilläggspensioneringen. Förslag om förbättring av de till sjukförsäkringen knutna läkemedelsförmånerna har också lagts fram för årets riksdag.

På utredningssidan är att märka att pensionsförsäkringskommittén utreder frågan om förbättrade pensionsförmåner åt personer som invalidiserats i unga år och om standardhöjning av folkpensionerna efter år 1968. Slutligen kan nämnas att 1961 års sjukförsäkringsutredning lagt fram ett förslag om ersättning för tandläkarvård från den allmänna sjukförsäkringen och att utredningens arbete fortsätter med betydelsefulla avsnitt av sjukvårdsförsäkringen.

Yrkesskadeutredningens förslag till yrkesskadelag bygger på principen att ersättningsformerna inom den allmänna försäkringen skall svara även för försäkringsskyddet vid yrkesskada. Ersättning skall alltså utgå i form av sjukvårdsersättning, sjukpenning, folkpension och tilläggspension. I åtskilliga avseenden föreslås dock för yrkesskador avvikelser från de regler som gäller för beräkningen av förmånerna inom den allmänna försäkringen.

För sjukförsäkringen föreslås vissa förmånligare regler om sjukpenningklassplacering och om ersättning för tandläkarvård och sjukvård utom riket. Rätt till förtidspension vid yrkesskada skall enligt förslaget föreligga redan vid en nedsättning av arbetsförmågan med en sjättedel. Särskilda invaliditetsgrader införs för området under 50 % nedsättning av arbetsförmågan. Kompensationsnivån då arbetsförmågan är nedsatt med minst hälften men mindre än två tredjedelar föreslås bli högre vid yrkesskada än som följer av AFL. För tilläggspensionsdelen av förtidspension till en yrkesskadad och familjepension till hans efterlevande föreslås regler om yrkesskadepoäng, som ansluter sig till inkomsten vid skadefallet och som kan leda till högre pension än enligt de allmänna reglerna. Särskilda regler om förhöjning av

yrkesskadepoäng för den som skadats i unga år och om minimipoäng vid yrkesskada föreslås. Yrkesskadepoängen skall enligt förslaget slå igenom även på familjepension och på ålderspension som avlöser förtidspension.

Utöver invaliditetsskydd i form av pension föreslår utredningen en ny särskild yrkesskadeförmån, som kallas yrkesskadepenning. Denna skall utgöra ersättning för lyte och stadigvarande men och utgå oberoende av om den skadade är berättigad till förtidspension eller ej. Yrkesskadepenningen skall utgå i form av ett kapitalbelopp. Vid bestämmande av detta skall den medicinska defekten men inte skadans betydelse i det enskilda fallet ha avgörande betydelse. Minsta yrkesskadepenning skall enligt huvudregeln vara ett halvt basbelopp, dvs. vid nuvarande basbelopp 2 850 kr., och högsta yrkesskadepenning sex basbelopp, dvs. f. n. 34 200 kr.

Enligt utredningens förslag skall yrkesskadeskyddet finansieras med en enhetlig arbetsgivaravgift och administreras av den allmänna försäkringens organ, dvs. i första hand försäkringskassorna.

I fråga om livräntor enligt nuvarande och äldre lagstiftning föreslår utredningen att de räknas upp och görs värdebeständiga genom anknytning till basbeloppet.

Yrkesskadautredningens förslag har under remissbehandlingen bedömts olika. Allmän uppslutning råder kring utredningens förslag om uppräknig och värdesäkring av de äldre livräntorna. I fråga om förslaget till ny lagstiftning om yrkesskador är emellertid tveksamheten stor på flera håll.

Enligt min mening har yrkesskadautredningen på ett förtjänstfullt sätt utrett de problem som uppställer sig, om man vill infoga skyddet vid yrkesskada i den allmänna försäkringen. Skäl talar för att rätten till ersättning vid sjukdom eller skada inte bör vara beroende av orsaken till sjukdomen eller skadan. Yrkesskadorna har dock sedan lång tid haft en särställning och ända fram till dess den stora utbyggnaden av vårt sociala trygghetssystem började för ett tjugotal år sedan var yrkesskadeförsäkringen den enda obligatoriska socialförsäkring som gav ersättning av verklig betydelse vid inkomstbortfall på grund av sjukdom och invaliditet.

Yrkesskadautredningen har, enligt min mening med rätta, strävat efter att en omläggning av yrkesskadeskyddet inte skall medföra försämring för de yrkesskadade. Detta har gjort att utredningens förslag om att den allmänna försäkringens ersättningsformer i princip skall vara normgivande för yrkesskadeskyddet måst förses med en mängd undantag och specialregler. Inte heller har särskilda yrkesskadeersättningar, som saknar motsvarighet inom den allmänna försäkringen, kunnat undvikas. Utredningen har i detta avseende ansett sig böra föreslå en ersättning, yrkesskadepenningen, som inte förekommer inom den nuvarande yrkesskadeförsäkringen.

Yrkesskadautredningens förslag om särskilda beräkningsgrunder för den allmänna försäkringens förmåner vid yrkesskada och om särskilda förmåner vid yrkesskada har med nödvändighet lett fram till ett komplicerat

regelsystem, som skulle komma att vålla de tillämpande organen stora svårigheter. I den utformning reglerna fått i utredningens förslag torde de leda till icke godtagbara skillnader i likartade skadefall, beroende på om yrkesskadereglerna griper in eller ej.

En ytterligare komplicerad lagstiftning om yrkesskador bör enligt min mening accepteras endast om man därigenom vinner beaktansvärda fördelar för dem som skyddas genom försäkringen. Remisskritiken visar att den nuvarande lagstiftningen har inte oväsentliga fördelar för de yrkesskadade framför den av utredningen föreslagna. Den rent formella samordningen med den allmänna försäkringen bör inte tillmätas något egenvärde, särskilt när den som här måste förenas med en omfattande specialreglering för yrkesskadorna. I vissa hänseenden är den specialreglering som föreslås ägnad att föregripa pågående utredningsarbete på den allmänna försäkringens område. Detta gäller t. ex. frågan om pensionsberäkning för den som invalidiserats i unga år. Yrkesskadepeningen, som är avsedd att utgå oberoende av inkomstbortfall och, i förekommande fall, utöver kompensation för inkomstbortfall i form av pension, bygger på en inom vår socialförsäkring hittills okänd princip om ersättning för annat än rent ekonomisk skada.

Jag delar den av flera remissinstanser uttryckta uppfattningen att den allmänna försäkringens regler om förutsättningarna för och storleken av de olika förmånerna bör ändras endast i den mån ändringen i huvudsak kan komma alla försäkrade till godo så att en särskilt gynnsam behandling av de yrkesskadade inte behövs annat än i undantagsfall. Förutsättningar föreligger uppenbarligen inte f. n. för att åstadkomma en omläggning av den allmänna försäkringen, så att det särskilda yrkesskadeskyddet skulle bli i stort sett överflödigt. Under sådana omständigheter anser jag det lämpligast att tills vidare behålla den nuvarande yrkesskadeförsäkringen, som enligt vad jag nyss framhållit har betydande fördelar för de skadade.

Yrkesskadeskyddets allmänna omfattning bör inte undergå någon ändring. Inte heller bör de grundläggande reglerna om ersättning vid sjukdom och invaliditet ändras.

LO har hävdat att utredningens förslag om en invaliditetsbedömning i överensstämmelse med den som tillämpas inom den allmänna försäkringen skulle ge utrymme för en individuell bedömning med hänsyn till den skadades egna möjligheter och de förhållanden som råder på arbetsmarknaden. En sådan bedömning är möjlig även med YFL:s bestämmelser om invaliditetsbedömning. Vid tillkomsten av YFL uttalade departementschefen, att han ansåg det synnerligen viktigt att invaliditetsbedömningen inte inskränks till att väsentligen bli ett fastställande efter tabell av den procent-sats, till vilken skadan är att hänföra anatomiskt. Hänsyn måste tas till de övriga faktorer, som för den skadade är ägnade att öka eller minska skadans inverkan på hans möjligheter att bereda sig arbetsinkomst. Jag anser att man bör kunna räkna med att praxis utvecklar sig i sådan riktning att de

4 — *Bihang till riksdagens protokoll 1967. 9 saml. 2 avd. Nr 68*

omständigheter som LO pekat på beaktas i större utsträckning vid invaliditetsbedömningen.

I vissa avseenden är emellertid de nuvarande yrkesskadereglerna mindre tillfredsställande. Detta gäller framför allt förmånernas beräkning.

De anmärkningar jag vill rikta mot YFL kan i huvudsak sammanfattas i en punkt: frånvaron av värdesäkring. Högsta årliga arbetsförtjänst som kan ligga till grund för ersättningsberäkningen är 15 000 kr., och utgående livräntor anpassas inte automatiskt till förändringar i penningvärdet. Genom särskilda beslut av statsmakterna har vissa äldre ersättningar anpassats till prisläget år 1962.

Utredningen har föreslagit uppräknings och värdesäkring av livräntor enligt YFL och de tidigare lagarna om försäkring för olycksfall i arbete och för vissa yrkessjukdomar. Enligt förslaget skall alla utgående livräntor till efterlevande och livräntor till skadade som är beräknade efter en invaliditetsgrad av minst 20 % uttryckas med ett tal som anger livräntans storlek i förhållande till basbeloppet för år 1963, dvs. 4 700 kr. Om livräntan är samordnad med allmän pension skall endast den del av livräntan, som inte dragits av på pensionen, omräknas. Förslaget innebär vid nuvarande basbelopp 5 700 kr. en omedelbar höjning med drygt 20 % av utgående belopp. Då basbeloppet stiger höjs beloppen automatiskt.

Frågan om höjning och värdesäkring av de äldre livräntorna betraktar jag som en mycket viktig del av förslaget.

Utredningens förslag innebär att de äldre livräntorna höjs procentuellt lika mycket oavsett när skadan inträffat. Som ett särskilt motiv för att använda samma procentuella förhöjning då skadan inträffat år 1963 och senare som då den inträffat före nämnda år har utredningen åberopat, att medelinkomsten för industriarbetare under perioden fr. o. m. år 1963 kommit att betydligt överstiga det maximum på 15 000 kr., som gäller för beräkningen av den årliga arbetsförtjänsten. Majoriteten av dem som blivit yrkesskadade under perioden kan alltså antagas ha fått sin årliga arbetsförtjänst tillgodoräknad blott till en del.

Om man, som jag förordar, behåller den nuvarande yrkesskadeförsäringen med vissa förändringar torde man emellertid böra välja en lösning som något avviker från utredningens förslag. Det synes sålunda till en början vara lämpligt att de äldre livräntorna först räknas upp till den nivå de bör ha den 1 januari 1968 och därefter — i likhet med nytillkommande livräntor — värdesäkras genom anknytning till basbeloppet enligt AFL.

Äldre yrkesskadelivräntor höjdes senast genom beslut år 1962 (prop. 1962: 119, L²U 25, rskr 310). Livräntor i skadefall som inträffat år 1960 och senare blev dock inte höjda. Med hänsyn till prisutvecklingen förordar jag att livräntor avseende yrkesskador som inträffat år 1961 eller tidigare höjs med 25 %. Livräntor i fall då skadan inträffat något av åren 1962—1964 bör höjas med 20 % och livräntor i fall då skadan inträffat något av åren

1965—1967 med 10 %. För tiden efter den 1 januari 1968 bör de höjda livräntorna liksom nytillkommande livräntor värdesäkras genom anknytning till basbeloppet.

I ett avseende anser jag utredningsförslaget i fråga om de äldre livräntorna mindre tillfredsställande. Det gäller förslaget att livräntor som grundar sig på en invaliditet under 20 % skall tas undan från höjning och värdesäkring. Det är visserligen riktigt att tidigare höjningar av äldre livräntor, med något undantag, inte avsett dessa livräntor. Jag anser dock övervägande skäl tala för att livräntorna vid invaliditet under 20 % denna gång inte tas undan från höjningen.

Vid en sådan höjning av livräntorna vid låga invaliditetsgrader bortfaller behovet av särskilda regler för utbyte av dessa livräntor mot kapitalbelopp. Enligt förslaget, som dock inte avser skadade födda före år 1903, skall sådant utbyte ske på ansökan av den skadade, om inte särskilda skäl talar mot utbytet. I samtliga fall bör vidare enligt utredningens mening kapitalbeloppet vara skattefritt. Under remissbehandlingen har från olika synpunkter riktats kritik mot förslaget. När värdesäkringsmekanismen träder in även för dessa livräntor bör hittillsvarande lagregler för kapitalutbyte behållas.

Såsom jag nyss antytt bör den av utredningen föreslagna värdesäkringsmetoden med anknytning till basbeloppet tillämpas även för nytillkommande livräntor. Värdesäkringsfrågan inom yrkesskadeförsäkringen är dock inte löst därmed om man behåller YFL. Avgörande för bestämmandet av yrkesskadeersättningens storlek är den skadades årliga arbetsförtjänst. Härvid gäller dock den begränsningen att denna arbetsförtjänst inte tas i beaktande till den del den överstiger 15 000 kr. Detta tak har varit oförändrat sedan lagen trädde i kraft den 1 januari 1955. Jag anser att högsta beloppet för den årliga arbetsförtjänsten vid bestämmande av yrkesskadeersättningar bör indexregleras genom att uttryckas i basbelopp. Samtidigt bör maximibeloppet höjas.

Vid bestämmandet av den högsta årliga arbetsförtjänst som skall ligga till grund för beräkning av ersättningar inom yrkesskadeförsäkringen har förtjänstläget för industriarbetare spelat en avgörande roll. Socialvårdskommittén, vars förslag (SOU 1951: 25) låg till grund för den nuvarande lagen, föreslog mot bakgrunden av dåvarande löneläge ett inkomsttak vid 9 000 kr., som skulle vara indexreglerat. Vid den överarbetning, som kommittéförslaget undergick innan YFL antogs, ansågs att inkomsttaket borde sättas så högt att det tills vidare gjorde en indexreglering överflödig. Gränsen sattes vid 15 000 kr. i anslutning till övre gränsen i sjukpenningskalan enligt lagen om allmän sjukförsäkring som trädde i kraft samtidigt som YFL. Årsarbetsförtjänsten för industriarbetare bör även i fortsättningen tjäna som ledning för bestämmande av inkomsttaket inom yrkesskadeförsäkringen. Jag anser att ett tak vid fyra gånger det basbelopp som gäller vid skadeårets ingång är en lämplig avvägning. Förslaget innebär vid nuvarande basbelopp en höj-

ning av inkomsttaket till 22 800 kr., dvs. med drygt 50 %. Vissa andra i kronor uttryckta gränsvärden som har betydelse för storleken av livräntan till en yrkesskadad bör på motsvarande sätt höjas och anknytas till basbeloppet. På så vis kommer den högsta möjliga livräntan inom yrkesskadeförsäkringen också att höjas med ca 50 %. Jag erinrar om att den skadade vid svårare invaliditet i allmänhet också är berättigad till folkpension och till tilläggs pension som beräknas även på högre inkomstunderlag.

Yrkesskadeförsäkringens administration handhas nu av riksförsäkringsverket och nio s. k. socialförsäkringsbolag. Bolagen skall enligt riksdagens beslut upphöra med att meddela obligatorisk yrkesskadeförsäkring. Enligt utredningens förslag skall de allmänna försäkringskassorna i första hand avgöra ärenden om ersättning vid yrkesskada. Denna fråga har kommit i ett annat läge genom mitt förslag att den nuvarande yrkesskadeförsäkringen skall bestå. Jag anser för min del att man i detta läge inte har något att vinna på att överge den nuvarande konstruktionen med riksförsäkringsverket som försäkringsinrättning. Sedan bolagen upphört att meddela försäkring kommer verket att vara ensam försäkringsgivare. Vad jag nu sagt utesluter inte att riksförsäkringsverket i ökad omfattning utnyttjar försäkringskassorna vid handläggning av yrkesskadeärenden i den mån detta visar sig lämpligt.

Försäkringsinrättningarnas beslut i yrkesskadeärenden kan överklagas till försäkringsrådet och därifrån till försäkringsdomstolen. Det har förutsatts att försäkringsrådet skall upphöra och någon ny rekrytering av ledamöter till rådet har sedan länge inte ägt rum. Sådana bestämmelser bör nu tillkomma, som gör det möjligt för Kungl. Maj:t att besluta att försäkringsrådet skall upphöra vid en viss tidpunkt.

Antalet mål, som kommer in till försäkringsrådet varje år, har under de senaste åren utgjort omkring 1 500. Det är med hänsyn härtill inte möjligt att låta besvär i yrkesskademål gå direkt från riksförsäkringsverket till försäkringsdomstolen. Det behövs en mellaninstans. Enligt min mening bör en särskild yrkesskadenämnd, som i administrativt hänseende är knuten till riksförsäkringsverket, pröva besvär över riksförsäkringsverkets beslut i yrkesskadeärenden. Nämndens ledamöter bör utses av Kungl. Maj:t. Sammansättning och domförhållningar bör i huvudsak stämma överens med vad som nu gäller för försäkringsrådet. Representanter för arbetsgivare och arbetstagare skall alltså ingå i nämnden.

Den nuvarande yrkesskadeförsäkringen finansieras med avgifter från arbetsgivarna. Dessa avgifter bestäms av försäkringsinrättningarna efter försäkringsmässiga grunder så att de kan antas täcka den risk som försäkringen avser. Avgiften skall alltså förslå även till avsättningar för framtida ersättningsanspråk (kapitaltäckningssystemet). Avgifterna är olika inom olika verksamheter och företag med hänsyn till arbetets farlighet och övriga omständigheter. Procentsatsen för den årliga avgiften varierar för riks-

försäkringsverkets del från mindre än 0,1 % av lönesumman till omkring 1,0 %. Avgifterna varierar också mellan de olika försäkringsinrättningarna. Fastställandet av avgifterna enligt det nuvarande systemet förutsätter ett omfattande statistiskt material i fråga om yrkesskaderiskerna i olika verksamheter. Denna statistik, som även har betydelse för arbetarskyddsverksamheten, framställs av riksförsäkringsverket.

När socialförsäkringsbolagen upphör behövs inte längre en differentierad premiesättning av konkurrensskäl. En administrativ förenkling skulle onakligen kunna åstadkommas, om man gick över till enhetsavgifter baserade på ett fördelningssystem. Å andra sidan har många remissinstanser framhållit det nuvarande avgiftssystemets värde för att stimulera det förebyggande arbetarskyddet inom företagen. Likaså har behovet av den yrkesskadestatistik, som ligger till grund för nuvarande premiesättning, kraftigt understökts. Jag anser att fördelar och nackdelar med olika avgiftssystem liksom statistikfrågorna bör utredas närmare innan man tar ställning till frågan om en förändring. I väntan på sådan utredning bör nuvarande avgiftssystem behållas.

De förslag som jag lägger fram torde för skadefall som inträffar fr. o. m. år 1968 vid ett basbelopp av 5 700 kr. medföra att arbetsgivaravgifterna behöver höjas med ca en tredjedel.

Uppräkningen av äldre livräntor samt värdesäkringen av dessa och nytillkommande livräntor bör liksom tidigare omregleringar finansieras med särskilda avgiftstillägg till arbetsgivaravgifterna. Vid nu gällande basbelopp kan avgiftstilläggen som f. n. utgår efter 12 % på de nuvarande avgifterna beräknas komma att för år 1968 höjas till ca 30 % av de nya avgifterna.

För arbetarskyddsverksamhet har överskottsmedel ur riksförsäkringsverkets yrkesskadeförsäkringsfond tagits i anspråk vid några tillfällen, särskilt under senare tid. Vissa möjligheter torde finnas att öka fondens insatser för arbetarskyddet. Det är min förhoppning att socialförsäkringsbolagen på motsvarande sätt skall ha möjlighet att ställa fondmedel till förfogande för arbetarskyddsändamål i samband med att bolagens verksamhet upphör. Arbetarskyddsfrågorna i anslutning till försäkringen bör behandlas vid den utredning om avgifts- och statistikfrågorna som jag nyss nämnt. Härvid bör man pröva det av LO framförda förslaget om en särskild arbetarskyddsavgift som tas ut i samband med yrkesskadeförsäkringsavgiften.

De principer som jag uttalat mig för i fråga om yrkesskadeförsäkringen bör bli vägledande även i fråga om de regler som gäller för yrkesskaders ersättning av statsmedel m. m. I denna del har jag haft samråd med chefen för försvarsdepartementet i fråga om militärsättningsförordningen.

Kostnadsökningarna vid ett basbelopp på 5 700 kr. kan för helt år beräknas för det under femte huvudtiteln uppförda anslaget Vissa yrkesskade-

ersättningar m. m. till ca 1 milj. kr. och för det under fjärde huvudtiteln uppförda anslaget Ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring m. m., till ca 3 milj. kr. För affärsdrivande verk m. fl. kan kostnadsökningen uppskattas till ca 1,3 milj. kr. För budgetåret 1967/68 ökar belastningen på de båda nämnda anslagen med hälften av de för helt år angivna beloppen.

Yrkesskadetredningen har föreslagit, att den nya lagstiftningen skall tr ä d a i k r a f t den 1 januari 1968. Jag anser det viktigt att de av mig föreslagna bestämmelserna om förbättring av förmånerna genomförs vid nämnda tidpunkt. Däremot torde det inte vara möjligt för riksförsäkringsverket att överta administrationen av hela yrkesskadeförsäkringen förrän den 1 januari 1969. De lagändringar som gäller administrativa frågor m. m. bör träda i kraft sistnämnda dag.

Utskottet

I förevarande proposition föreslås vissa förbättringar inom yrkesskadeförsäkringen. Förmånsnivån föreslås höjd och förmånerna anknutna till basbeloppet. Särskild uppräknin g föreslås för äldre livräntor. Propositionen innehåller dessutom vittgående förslag i fråga om försäkringens administration. Socialförsäkringsbolagen och försäkringsrådet föreslås sålunda bli avvecklade.

Förmånsfrågor m. m.

Yrkesskadeförsäkringen ersätter inom vissa gränser bortfall av arbetsinkomst på grund av yrkesskada. Avgörande för bestämmandet av ersättningens storlek är den skadades å r l i g a a r b e t s f ö r t j ä n s t. Härvid gäller den begränsningen att arbetsförtjänst ej beaktas till den del den överstiger ett i lagen angivet belopp. Detta belopp, som varit oförändrat sedan år 1955, är 15 000 kr. Den sålunda maximerade arbetsförtjänsten har främst betydelse då det gäller att bestämma det ersättningsunderlag som är avgörande vid beräkning av livräntor. Vid fastställande av ersättningsunderlaget för livränta till den som genom yrkesskada helt eller delvis förlorat arbetsförmågan gäller f. n. att arbetsförtjänst som inte överstiger 7 200 kr. medräknas helt, den del av arbetsförtjänsten som överstiger 7 200 kr. men ej 10 800 kr. till tre fjärdedelar och den del därav som överstiger 10 800 men ej 15 000 kr. till hälften. Ersättningsunderlaget kan alltså maximalt bli 12 000 kr. och högsta livränta utgör $\frac{11}{12}$ härav eller 11 000 kr.

I propositionen föreslås att de angivna gränobeloppen skall räknas upp och anknytas till basbeloppet. Högsta årliga arbetsförtjänsten föreslås till fyra basbelopp. Gränobeloppen 7 200 kr. och 10 800 kr. föreslås ersatta med två respektive tre basbelopp. Förslaget innebär att högsta livränta med nuvarande basbelopp skall uppgå till 16 980 kr.

I motionerna I: 895 av herr Geijer, Arne, m. fl. och II: 1109 av fru Eken-dahl m. fl. yrkas att högsta årliga arbetsförtjänsten skall bestämmas till sex basbelopp. För livränteberäkningen föreslås med denna utgångspunkt följande regler. Årlig arbetsförtjänst som inte överstiger två basbelopp skall medräknas helt, den del av arbetsförtjänsten som överstiger två men ej fyra basbelopp till tre fjärdedelar och den del därav som överstiger fyra men ej sex basbelopp till hälften. Högsta livränta enligt detta förslag blir 23 512 kr. Motionärerna menar att Kungl. Maj:ts förslag inte i tillräcklig grad tar hänsyn till den framtida stegringen av reallönerna. De nämner som exempel att en arbetstagare som skadas år 1968 och har en inkomst av 22 800 kr. får en högsta livränta som kompenserar 74 procent av inkomstbortfallet. Om reallönen stiger med 3 procent per år blir compensationen i motsvarande skadefall år 1973 endast 64 procent.

Såsom i propositionen anförs har förtjänstläget för industriarbetare spelat en avgörande roll vid bestämmandet av den högsta årliga arbetsförtjänst som får läggas till grund vid beräkning av ersättningsunderlaget. År 1954 då beloppet bestämdes till 15 000 kr. översteg det inte obetydligt den genomsnittliga årsinkomsten för en industriarbetare. Den höjning som nu föreslås motsvarar i stort sett penningvärdeförändringen sedan år 1954. Sedan dess har emellertid reallönerna stigit avsevärt. Enligt utskottets mening är det i enlighet med motionerna motiverat att nu bestämma den övre gränsen för medräknande av årlig arbetsförtjänst så att den liksom år 1954 kommer att ligga över den genomsnittliga årliga förvärvsinkomsten för en industriarbetare. Med hänsyn till den framtida samordningen mellan YFL och AFL bör den övre gränsen inte sättas alltför högt. Fem basbelopp utgör enligt utskottets mening en lämplig avvägning. Därigenom skapas utrymme för att realinkomstökningar för flertalet försäkrade de närmaste åren inte kommer att medföra sänkning av den relativa kompensationsgraden i fråga om livräntor. Beträffande beräkning av ersättningsunderlaget godtar utskottet yrkandet i motionerna I: 895 och II: 1109 att den del av den årliga arbetsförtjänsten som överstiger fyra men ej fem basbelopp skall medräknas till hälften. Däremot är utskottet inte berett att godta motionärernas förslag att den del av arbetsförtjänsten som överstiger tre men ej fyra basbelopp skall medräknas till tre fjärdedelar. I den delen biträder utskottet Kungl. Maj:ts förslag att sådan arbetsförtjänst endast skall medräknas till hälften. Utskottets ställningstagande i frågan om beräkningen av den årliga arbetsförtjänsten medför ändring i 9 § YFL. Ändringen får betydelse även för ersättningar enligt militärsättningsförordningen och en del andra ersättningar av yrkes-skadekaraktär.

I motionerna I: 895 och II: 1109 behandlas också en annan fråga som rör livränteskyddet. Enligt 21 § YFL har efterlevande barn till försäkrad, som avlidit till följd av yrkesskada, rätt till livränta med en sjättedel av den avlidnes årliga arbetsförtjänst, maximerad på sätt anges ovan.

Livränta utgår dock längst till dess barnet fyller sexton år, eller om det till följd av sjukdom ej kan försörja sig längst till den dag barnet fyller 21 år. I motionerna yrkas att åldersgränsen 16 år skall höjas till 19 år. Motionärerna anser att en sådan höjning är befogad med hänsyn till den allt längre utbildningstiden för ungdomar.

Åldersgränsen för barnpension inom tilläggspensioneringen är 19 år. Yrkesskadeförsäkringens kan liksom tilläggspensioneringen anses ha karaktär av komplement till den allmänna försäkringens grundskydd. Det kan därför vara befogad att för båda försäkringarna tillämpa samma åldersgränser i fråga om förmåner till efterlevande barn. Utskottet biträder alltså motionärernas förslag om ändring av den berörda regeln i 21 § YFL. Motsvarande ändring bör göras i 7 § 3 mom. militärersättningsförordningen.

I motionerna I: 898 av herr Strandberg m. fl. och II: 1112 av herr Oskarson m. fl. behandlas frågan om utbyte av livränta mot engångsbelopp. Enligt gällande bestämmelser kan försäkringsrådet när skäl föreligger efter ansökan av den skadade byta ut livränta mot ett engångsbelopp. Motionärerna ifrågasätter om inte ett system med engångsersättningar vid smärre defekter bör kunna bli enklare och fungera bättre i flera avseenden. I motionerna yrkas att riksdagen skall hemställa att Kungl. Maj:t prövar frågan.

Yrkesskadeutredningen, vars förslag innebar att yrkesskadelivräntorna i nuvarande form skulle avskaffas, föreslog att äldre små livräntor skulle avlösas med engångsbelopp. Förslaget avstyrktes av flertalet remissinstanser. Riksförsäkringsverket anförde bl. a. att några större administrativa vinster ej skulle uppnås. Med hänsyn till det grundskydd socialförsäkringarna numera garanterar talar enligt utskottets åsikt skälen mot avlösning av löpande livräntor med mindre styrka än förr. En uppmjukning av praxis i fråga om rätten till utbyte av vissa smärre livräntor kan därför vara befogad. Utskottet anser att detta önskemål kan tillgodoses inom ramen för gällande bestämmelser och är därför inte berett att, som motionärerna förordar, göra en särskild framställning till Kungl. Maj:t i frågan.

Om en försäkrad avlider till följd av yrkesskada utgår förutom livränta till vissa efterlevande begravningshjälp med f. n. 600 kr. I propositionen föreslås att begravningshjälpen skall utgöras av ett belopp motsvarande 20 procent av basbeloppet. Samma regel föreslås i militärersättningsförordningen. I motionerna I: 899 av herr Werner och II: 1110 av herr Lorentzon m. fl. yrkas att begravningshjälpen skall bestämmas till 40 procent av basbeloppet.

Enligt utskottets uppfattning finns det goda skäl att höja nu utgående begravningsersättning. När det gäller att ta ställning till beloppets storlek vill utskottet framhålla att praktiskt taget samliga yrkesskadeförsäkrade torde omfattas av grupplivförsäkringar, som tecknas av arbetsgivaren. I

samband med dödsfall utfaller på dessa försäkringar kontantbelopp av varierande storlek beroende på den avlidnes ålder och antalet efterlevande. Utskottet vill dessutom erinra om att riksdagen i anledning av utskottets utlåtande nr 44 i år hemställt om en utredning rörande allmän försäkring för begravningshjälp. Mot bakgrund härav accepterar utskottet den avvägning av beloppets storlek som gjorts i propositionen. Motionsyrkandena bör alltså lämnas utan bifall.

I motionerna I: 899 och II: 1110 tas även upp en fråga som rör de yrkesskadeförsäkrades rätt till sjukpenning. Enligt nuvarande bestämmelser utgår inte sjukpenning för insjuknandedagen. Motionärerna yrkar att sjukpenning skall utgå vid yrkesskada även för den dag då skadan inträffar. De hävdar att den tidigare gällande olycksfallsförsäkringen hade en regel med detta innehåll och att tillkomsten av den nuvarande samordningen med sjukförsäkringen innebar en betydande försämring för de försäkrade i detta avseende.

Yrkesskadeförsäkringen och sjukförsäkringen är samordnade på så sätt att ersättning under de första nittio dagarna av ett sjukdomsfall utgår från sjukförsäkringen, oavsett om yrkesskada är för handen. Denna samordning har den stora fördelen att man i flertalet fall icke behöver gå in på frågan om yrkesskada föreligger. Det beräknas att 90 procent av alla yrkesskadefall slutregleras under samordningstiden. Ett bifall till motionärernas förslag skulle innebära en väsentlig rubbning av samordningen och kan därför inte godtas. Utskottet vill också påpeka att de yrkesskadade före samordningsreglernas tillkomst ej hade rätt till sjukpenning för den dag då olycksfallet inträffade. Sedan karensdagarna — med undantag för insjuknandedagen — avskaffats inom sjukförsäkringen innebär samordningsreglerna i förevarande hänseende inte någon försämring för de yrkesskadade i förhållande till vad som tidigare gällde.

I motionerna I: 895 av herr Geijer, Arne, m. fl. och II: 1109 av fru Eken Dahl m. fl. behandlas frågan om orsakssamband mellan olycksfall och skada inom yrkesskadeförsäkringen. Med hänsyn till att arbetstagare går in i försäkringen utan förbehåll för eventuella sjukdomar, sjukdomsanlag eller lyten är det uppenbart att det ofta är vanskligt att avgöra om ett sjukdomstillstånd medicinskt sett orsakats av faktorer i eller utanför arbetet. Enligt praxis sker bedömningen på grundval av vad som är sannolikt. Ersättning utgår sålunda, om sannolikheten talar för ett medicinskt samband mellan en händelse i arbetet och ett sjukdomstillstånd men vägras om sannolikheten talar mot ett sådant samband. I de fall då sannolikheten för och emot samband väger jämnt skall enligt 7 § YFL, den s.k. bevisregeln, ersättning utgå. I lagrummet föreskrives att orsakssamband skall anses föreligga »såvida icke övervägande skäl tala däremot».

Motionärerna hävdar att bevisregeln i många fall medfört att berättigade

ersättningskrav blivit avvisade på grund av medicinska gränsdragningsvårigheter. Den nuvarande ordningen bör enligt motionärerna ändras så att väsentligt starkare skäl än vad nu krävs skall föreligga för att en skada ej skall anses som yrkesskada.

Enligt lagstiftningen före år 1954 utgick ersättning endast om sannolikheten talade för att medicinskt samband förelåg mellan arbete och sjukdomstillstånd. När bevisregeln nämnda år infördes innebar den en klar förbättring för de försäkrades del. Det ansågs rimligt att i de fall då sannolikheten talade lika mycket för som emot ett sådant samband försäkringsinrättningen och inte den skadade borde bära den rättsförlust som följde av den medicinska vetenskapens ofullkomlighet. Utskottet finner att denna grundsats alltjämt har fog för sig. Såsom motionärerna anför har man i praxis tillämpat bevisregeln så, att vid tveksamhet i den medicinska bedömningen ersättning i vissa fall inte beviljats trots att ett betydande mått av sannolikhet förelegat för samband mellan arbete och skada. Skälet härtill har varit att sannolikheten för frånvaron av samband bedömts som större. Enligt utskottets uppfattning kan det ifrågasättas huruvida inte nuvarande praxis är väl restriktiv till de försäkrades nackdel. Utskottet vill därför ansluta sig till motionärernas åsikt att en uppmjukning av sambandskravet bör komma till stånd. En sådan kan ske genom att bevisregeln ges det innehållet att samband skall anses föreligga, såvida inte skälen mot ett samband är betydligt starkare än skälen för. Den föreslagna ändringen i 7 § YFL föranleder motsvarande ändring i 3 § 1 mom. militärsättningsförordningen.

Förmåner från yrkesskadeförsäkringen och den allmänna pensioneringen är samordnade. Samordningen innebär att ersättning enligt YFL utgår ograverad medan den allmänna pensioneringens förmåner reduceras. Enligt huvudregeln i 17 kap. 2 § AFL minskas tilläggs pension och folkpension med tre fjärdedelar av det belopp som utgår i livränta eller sjukpenning från yrkesskadeförsäkringen. Minskning sker i första hand på tilläggs pension. Enligt särskilda regler får samordningen inte leda till att folkpensionen i sin helhet bortfaller. En viss del — varierande mellan en och tre fjärdedelar för olika fall — utgår till den försäkrade vid sidan om yrkesskadeersättningen. Från samordningens huvudregler har vid skilda tidpunkter i olika hänseenden gjorts undantag. Propositionens förslag om värdesäkring av livräntor medför f. ö. att nya särbestämmelser införs för samordningen.

Då lagen om allmän försäkring antogs år 1962 utgick statsmakterna ifrån att samordningsreglerna endast skulle vara provisoriska och att frågan skulle tas upp på nytt sedan yrkesskadeförsäkringens konstruktion blivit omprövad. Man uttalade sig för att samordningen i princip borde lösas så, att den allmänna försäkringens förmåner skulle utgå utan reduktion och att yrkesskadeförmåner skulle erhållas som särskilda tillägg. Yrkesskadeutredningens förslag om sammanförande av yrkesskadeförsäkringen och den

allmänna försäkringen innebar att det för framtiden ej skulle finnas behov av samordningsregler av den typ 17 kap. 2 § AFL representerar. Regeln skulle endast behållas övergångsvis. Yrnesskadetredningens förslag har inte förverkligats i propositionen, som i fråga om samordning inte föreslår någon förändring av det nuvarande systemet.

I motionerna I: 898 av herr Strandberg m. fl. och II: 1112 av herr Oskarson m. fl. yrkas att riksdagen skall begära att Kungl. Maj:t föranstaltar om förnyat övervägande av samordningen mellan yrkesskadelivränta och allmän pension.

Utskottet delar motionärernas uppfattning att utformningen av reglerna för samordning mellan den allmänna pensioneringen och yrkesskadeförsäkringen inte är tillfredsställande. Bestämmelserna har blivit allt mer komplicerade och svåröverskådliga. Problemen torde åtminstone delvis hänga samman med den större frågan om ett ytterligare närmande mellan YFL och AFL. Den saken torde i sin tur vara beroende av den allmänna försäkringens utbyggnad. Utskottet utgår ifrån att Kungl. Maj:t i samband med framtida reformer inom socialförsäkringarna kommer att uppmärksamma samordningsfrågorna och söka komma till rätta med det spörsmål som aktualiserats i motionerna. Motionsyrkandet bör således inte föranleda någon åtgärd från riksdagens sida.

En viktig del av propositionen är de förslag som framlägges om värdesäkring av yrkesskadelivräntor. Förslaget innebär att livräntorna i framtiden kommer att följa förändringarna i basbeloppet, som i sin tur bygger på konsumentprisindex. Värdesäkringen avser såväl äldre som nytillkomna livräntor. Genom propositionen har önskemålet i motionen II: 800 av herr Rubin m. fl. om värdesäkring av livräntor, som utgår av statsmedel, blivit tillgodosett.

För äldre livräntor läggs fram ett särskilt förslag som syftar till att kompensera levnadskostnadernas förhöjning sedan förra uppräkningsåret av livräntorna den 1 januari 1963. Förslaget innebär att livräntor som utgår enl. YFL eller av statsmedel, t. ex. enligt militärsättningsförordningen, höjes med 25 procent om skadan inträffat år 1961 eller tidigare, med 20 procent om skadan inträffat något av åren 1962—1964, och med 10 procent om skadan inträffat något av åren 1965—1967. Propositionens förslag omfattar — till skillnad från uppräkningsåret 1963 — även livräntor som grundar sig på lägre invaliditet än 20 procent. I de vid riksdagens början väckta motionerna I: 447 av herr Svanström m. fl. och II: 796 av herr Persson i Heden m. fl. yrkas att de mindre livräntor som varit undantagna från tidigare höjningar skall räknas upp med 30—10 procent. Genom propositionens förslag har motionärernas önskemål bifallits i allt väsentligt.

I motionerna I: 899 av herr Werner och II: 1110 av herr Lorentzon m. fl. yrkas att uppräkningsåret av utgående livräntor skall ske efter ett något annorlunda system än det som föreslås i propositionen. För varje år från år

1960 skall fastställas ett årsmedeltal för konsumentprisindex, och varje årgång livräntor skall räknas upp i förhållande till förändringarna i detta medeltal. Motionärerna hävdar att deras förslag till skillnad från propositionens innebär full kompensation för levnadskostnadsökningarna under 1960-talet. I motionerna I: 898 av herr Strandberg m. fl. och II: 1112 av herr Oskarson m. fl. begärs att samtliga livräntor som utgår enligt militärsättningsförordningen skall höjas med 25 procent. Motionärerna anser att detta är motiverat med hänsyn till att livräntor enligt militärsättningsförordningen sedan länge med få undantag beräknats efter 15 000 kr. i årlig arbetsförtjänst. Det är med hänsyn härtill enligt motionärerna inte rimligt att variera livräntorna med hänsyn till det år skadefallet inträffat.

Den i propositionen framlagda metoden för höjning av utgående livräntor ansluter sig i princip till det system som användes vid förra uppräkningsföreläggningen. De procenttal som föreslås ger i stort sett kompensation för levnadskostnadsökningar som inträffat sedan förra höjningen. I sammanhanget må också nämnas att höjningen för yrkesskadelivräntor som fastställts under senare år är större än den höjning riksdagen i höst godtagit för motsvarande trafikskadelivräntor. Dessa har f. ö. inte i något fall räknats upp med mer än 25 procent.

Yrskandet i motionerna I: 898 och II: 1112 går ut på att gottgöra något mer än förändringen av livräntornas realvärden i förhållande till den tidpunkt de börjat utgå. Motionärerna vill i efterhand ge en viss kompensation för att militärskadelivräntornas maximibelopp ej följt förändringar i fråga om penningvärde och löner. Detta problem är inte specifikt för militärsättningsförordningen utan gäller även för yrkesskadelivräntor enligt YFL eller andra författningar. Enligt utskottets mening är det inte möjligt att företa en generell uppräkningsföreläggning av dessa livräntor, eftersom de i betydande utsträckning beräknats med utgångspunkt från en lägre årlig arbetsförtjänst än 15 000 kr.

Med hänsyn till det anförda anser sig utskottet inte kunna acceptera de i motionerna framförda förslagen. Utskottet ansluter sig i stället till den ordning som föreslås i propositionen för uppräkningsföreläggning av utgående livräntor. Det må f. ö. erinras om att propositionen innebär att livränta som fastställts de senaste åren får en viss höjning utöver vad som motiveras av förändringen i penningvärdet.

I motionerna I: 898 och II: 1112 behandlas ytterligare några frågor som rör militärsättningsförordningen. Motionärerna anmärker på att avgränsningen av den personkrets som förordningen omfattar är för vid och önskar att Kungl. Maj:t skall överväga det spörsmålet. Förordningen äger tillämpning på värnpliktiga, visst fast anställt manskap, viss icke ständigt tjänstgörande fast anställd personal, hemvärnspersonal och viss frivilligt deltagande personal. Yrkesskadeutredningen föreslog att de fast anställda i princip skulle utmönstras från det särskilda militärskade-

skyddet. Detta motiverades med att denna personal åtnjuter samma trygghetsförmåner vid yrkesskada som andra statliga tjänstemän.

Enligt utskottets uppfattning är de nuvarande reglerna föräldrade. Bestämmelserna bör därför överses. En sådan översyn bör även kunna omfatta en annan av motionärerna aktualiserad fråga, nämligen de värnpliktigas sjukpenningsskydd efter avslutad tjänstgöring. En värnpliktig, som före militärtjänstgöringens början ej placerats i sjukpenningklass, har ej rätt till sjukpenning om han är sjukskriven vid tjänstgöringens slut och sjukdomen eller skadan ej har samband med militärtjänstgöringen. Bestämmelserna har betydelse exempelvis för studerande. Yrkesskadeutredningen föreslog att sjukpenning i dylika fall skulle utgivas som om skadan utgjorde yrkesskada och sjukpenning utgå efter minst sjukpenningklass 11. I propositionen har yrkesskadeutredningens förslag inte behandlats. Motionärerna kritiserar detta och vill att frågan skall lösas i enlighet med utredningens förslag. Som framgår av det ovan anförda anser utskottet att spørsmålet bör närmare belysas. Saken är emellertid komplicerad och sammanhänger bl. a. med regler på pensionssidan. Det är därför möjligt att frågan inte kan lösas inom militärsättningsförordningen utan bör ses i ett större sammanhang. Vad utskottet anfört angående behovet av översyn av militärsättningsförordningens tillämpningsområde och de värnpliktigas sjukpenningsskydd efter tjänstgöringens slut bör bringas till Kungl. Maj:ts kännedom.

Administrationsfrågor

I propositionen föreslås en omläggning av yrkesskedeförsäkringens administration. Försäkringsgivare är f. n. riksförsäkringsverket och nio enskilda socialförsäkringsbolag. I propositionen föreslås att socialförsäkringsbolagen skall upphöra att meddela försäkringar från och med år 1969 och att bolagen före utgången av år 1973 skall överföra sina försäkringsbestånd och förpliktelser på riksförsäkringsverket. Verket skall i framtiden vara ensam försäkringsgivare.

I motionerna I: 897 av herr Ottosson m. fl. och II: 1111 av herr Nordgren yrkas att socialförsäkringsbolagen skall få fortsätta sin verksamhet. Motionärerna anser att skälen för att avskaffa bolagen har bortfallit eftersom yrkesskedeförsäkringen skall kvarstå som en självständig försäkringsform.

Riksdagen tog år 1961 ställning till socialförsäkringsbolagens framtid i samband med att reglerna för den allmänna försäkringens administration antogs. Det fattades då principbeslut att bolagen skulle upphöra med sin verksamhet vid utgången av år 1965, vare sig yrkesskedeförsäkringen i framtiden skulle kvarstå som en fristående försäkring eller bli ett komplement till övriga socialförsäkringsgrenar. 1965 års riksdag framflyttade tidpunkten för bolagens upphörande att meddela nya försäkringar till utgången av år 1967 och antog samtidigt de principer som nu i lagform framlagts för bolagens avveckling. Enligt utskottets uppfattning saknas anledning för riksdagen att frånträda sin tidigare ståndpunkt att bolagen skall avvecklas.

Den ordning som föreslås i propositionen med riksförsäkringsverket som ensam försäkringsgivare innebär bl. a. ökade möjligheter till en ytterligare samordning i framtiden av yrkesskadeförsäkringen med övriga socialförsäkringsgrenar. Utskottet biträder alltså propositionen i denna del. Därav följer att motionerna I: 897 och II: 1111 bör avslås.

Försäkringsinrättningarnas beslut i yrkesskadeärenden kan enligt gällande bestämmelser överklagas till försäkringsrådet och därifrån till försäkringsdomstolen. I propositionen föreslås att försäkringsrådet skall avvecklas och att som mellaninstans skall inrättas en yrkesskadenämnd, som i administrativt hänseende skall vara knuten till riksförsäkringsverket. Nämndens sammansättning och domförehetsregler skall i huvudsak överensstämma med vad som nu gäller för försäkringsrådet. Representanter för arbetsgivare och arbetstagare skall alltså ingå i nämnden. Enligt förslaget skall reglerna om yrkesskadenämnden träda i kraft den 1 januari 1969. Kungl. Maj:t vill dessutom ha bemyndigande att framflytta dagen för ikraftträdandet.

I motionerna I: 895 av herr Geijer, Arne, m. fl. och II: 1109 av fru Eken Dahl m. fl. yrkas att försäkringsrådet skall bibehållas som mellaninstans för yrkesskadeförsäkringen. Även i motionerna I: 896 av herr Hübinette m. fl. och II: 1113 av fröken Wetterström m. fl. begär man att försäkringsrådet skall bestå — dock endast under en övergångstid. I sistnämnda motionspar yrkas vidare att riksdagen skall anhålla att Kungl. Maj:t framlägger förslag att administrationen ordnas på samma sätt som inom den allmänna försäkringen, d. v. s. med de allmänna försäkringskassorna som första instans och riksförsäkringsverket som mellaninstans.

I båda motionsparen görs gällande att förslaget om yrkesskadenämndens anknötning till riksförsäkringsverket är ägnat att rubba förtroendet för nämnden eftersom det är verkets beslut som nämnden skall pröva. I motionerna I: 896 och II: 1113 framhålles dessutom att det åligger försäkringsrådet att ha en viss tillsyn över försäkringen och att denna tillsyn kommer att bortfalla om rådet avskaffas.

Utskottet vill först crinra om att försäkringsrådet år 1917 inrättades som högsta instans för yrkesskadeförsäkringen. Rådet bibehöll denna ställning till den 1 juli 1961, då försäkringsdomstolen trädde i funktion som högsta instans för sjukförsäkringen, den allmänna pensioneringen och yrkesskadeförsäkringen.

Med hänsyn till det stora antal ärenden försäkringsrådet årligen handlägger är det inte tänkbart att avvara en mellaninstans för yrkesskadeförsäkringen. Treinstanssystemet bör bibehållas även med tanke på likformigheten med övriga socialförsäkringsgrenar. Försäkringsrådet, som är konstruerat som ett statligt verk, fick sin ställning förändrad då det blev mellaninstans. Ytterligare förändringar — framför allt i fråga om tillsynsfunktio-

nerna — kommer att bli aktuella därest propositionens förslag om socialförsäkringsbolagens upphörande bifalles. Det är därför, enligt utskottets mening, motiverat med en reform i fråga om yrkesskadeförsäkringens mellaninstans. Det i propositionen framlagda förslaget om försäkringsrådets ersättande med en yrkesskadenämnd kan utskottet dock inte biträda. Den kritik som i motionerna riktas mot nämndens anknytning till riksförsäkringsverket har fog för sig. Utskottet vill betona att den instans som skall pröva riksförsäkringsverkets beslut bör få en från verket och jämväl i övrigt fri och obunden ställning.

Utskottet är inte berett att framlägga något detaljförslag om den närmare utformningen av en sådan mellaninstans. I stället föreslår utskottet att försäkringsrådet tills vidare bibehålles och nytt förslag om den framtida organisationen av yrkesskadeförsäkringens mellaninstans förelägges riksdagen i enlighet med de intentioner som redovisats ovan. Ett sådant förslag bör kunna läggas fram inom den tidsperiod som enligt propositionen skulle föregå försäkringsrådets ersättande med yrkesskadenämnden.

Utskottets ställningstagande medför att riksdagen inte bör anta förslaget till lag angående upphävande av försäkringsrådet. Dessutom bör de föreslagna ändringarna i YFL och militärsättningsförordningen, i den mån ändringarna avser försäkringsrådet, lämnas utan bifall.

Utöver vad ovan anförts har de i propositionen framlagda förslagen och de av departementschefen i anslutning därtill gjorda uttalandena inte givit utskottet anledning till erinran eller särskilt uttalande.

Utskottets hemställan

Utskottet hemställer,

A. att riksdagen med avslag på motionerna I: 899 och II: 1110, i fråga om begravningshjälp, måtte bifalla förevärande proposition, nr 147, såvitt angår ändringar i 19 § lagen om yrkesskadeförsäkring och 7 § 1 mom. militärsättningsförordningen;

B. att riksdagen — under förklaring att vissa ändringar och tillägg bör göras i förslaget till lag angående ändring i lagen den 14 maj 1954 (nr 243) om yrkesskadeförsäkring — med bifall till motionerna I: 895 och II: 1109, såvitt angår åldersgränsen för barnlivränta och bevisregeln, samt i anledning av nämnda motioner i övrigt jämte motionerna I: 896 och II: 1113 ävensom med avslag på motionerna I: 897 och II: 1111 måtte

1) avslå lagförslaget såvitt angår 2 §, 16 § fjärde stycket och 56 § samt övergångsbestämmelserna 3. och 4.,

2) antaga lagförslaget i övrigt, i den mån det icke behandlats under A, med *dels* den ändringen att övergångsbestämmelserna 5., 6. och 7. erhåller beteckningarna 3., 4. respektive 5., *dels* följande ändringar och tillägg, nämligen att ingressen 7, 9, 21, 39, 40, 44 och 52 §§ samt övergångsbestämmelserna 1. och 2. erhåller följande såsom *utskottets förslag* betecknade lydelse.

(Kungl. Maj:ts förslag)

Härigenom förordnas, *dels* att 33, 42, 43, 53—55 och 62 §§ lagen den 14 maj 1954 om yrkesskadeförsäkring skall upphöra att gälla samt att rubriken omedelbart före 43 § lagen skall utgå, *dels* att i 11, 12, 25, 28, 29, 35, 37 och 50 §§ lagen ordet »försäkringsinrättning» eller böjningsform därav skall bytas ut mot »riksförsäkringsverket» eller motsvarande böjningsform, *dels* att 1, 2, 9, 13, 15, 16, 18—21, 24, 26, 30, 32, 34, 36, 38—40, 44, 48, 51, 52 och 56—58 §§ lagen skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

Har arbetstagare, som ådragit sig skada, varit utsatt för olycksfall i arbetet, skall orsakssamband anses föreligga mellan olycksfallet och skadan, såvida icke *övervägande* skäl tala däremot.

Vad som ————— eller c).

(Kungl. Maj:ts förslag)

Med årlig ————— år räknat.

Har hushållsarbete ————— kommunal inkomstskatt.

För försäkrad, ————— års ålder.

Undergår försäkrad ————— ej inträffat.

Åtnjöt försäkrad ————— till efterlevande.

Har försäkrad, ————— för arbetsavbrottet.

(Utskottets förslag)

Härigenom förordnas, *dels* att 33, 42, 43, 53—55 och 62 §§ lagen den 14 maj 1954 om yrkesskadeförsäkring skall upphöra att gälla samt att rubriken omedelbart före 43 § lagen skall utgå, *dels* att i 11, 12, 25, 28, 29, 35, 37 och 50 §§ lagen ordet »försäkringsinrättning» eller böjningsform därav skall bytas ut mot »riksförsäkringsverket» eller motsvarande böjningsform, *dels* att 1, 7, 9, 13, 15, 16, 18—21, 24, 26, 30, 32, 34, 36, 38—40, 44, 48, 51, 52, 57 och 58 §§ lagen skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Utskottets förslag)

7 §.

Har arbetstagare, som ådragit sig skada, varit utsatt för olycksfall i arbetet, skall orsakssamband anses föreligga mellan olycksfallet och skadan, såvida icke *betydligt starkare* skäl tala däremot.

(Utskottets förslag)

9 §.

(Kungl. Maj:ts förslag)

Uppgår den årliga arbetsförtjänsten icke till ettusenåttahundra kronor, skall den beräknas till detta belopp. Överstiger den årliga arbetsförtjänsten ett belopp motsvarande *fyra* gånger det basbelopp enligt 1 kap. 6 § lagen den 25 maj 1962 (nr 381) om allmän försäkring som gällde vid ingången av det år då skadan inträffade, tages överskjutande belopp icke i beräkning.

(Utskottets förslag)

Uppgår den årliga arbetsförtjänsten icke till ettusenåttahundra kronor, skall den beräknas till detta belopp. Överstiger den årliga arbetsförtjänsten ett belopp motsvarande *fem* gånger det basbelopp enligt 1 kap. 6 § lagen den 25 maj 1962 (nr 381) om allmän försäkring som gällde vid ingången av det år då skadan inträffade, tages överskjutande belopp icke i beräkning.

21 §.

Varje barn till den avlidne äger till och med den månad, under vilken det fyller *sexton* år, uppbära livränta med belopp, som motsvarar en sjättedel av den avlidnes årliga arbetsförtjänst. Är barnet efter sagda tidpunkt till följd av sjukdom eller annan dylik orsak ur stånd att själv försörja sig, skall livräntan utgå, så länge anledningen till den bristande försörjningsförmågan fortfar, dock längst till och med den månad, under vilken barnet fyller tjuguetta år. Till barn, som var adopterat av annan än den avlidnes make, skall livränta dock ej utgivas. Ej heller skall livränta utgå till barn utom äktenskap, därest den avlidne enligt avtal som är bindande för barnet, åtagit sig att till dess underhåll utgiva visst belopp en gång för alla.

Adoptivbarn äger — — — — — eget barn.

Var den — — — — — erforderligt underhåll.

39 §.

Såsom bidrag till bestridande av omkostnaderna för riksförsäkringsverkets verksamhet skall för varje försäkring till statsverket erläggas

Såsom bidrag till bestridande av omkostnaderna för *försäkringsrådets och riksförsäkringsverkets* verksamhet skall för varje försäkring till

(Kungl. Maj:ts förslag)

tilläggsavgift med belopp, motsvarande fem procent av försäkringsavgiften, beräknad utan hänsyn till avdrag som sägs i 25 §.

Övriga omkostnader för riksförsäkringsverkets verksamhet bestridas av statsverket. I fråga om kostnaderna för förvaltningen av den i 41 § omförmälda fonden gäller dock vad därom är särskilt stadgat.

40 §.

Envar är skyldig att på begäran lämna *yrkesskadenämnden* eller riksförsäkringsverket uppgift, som erfordras för att bedöma huruvida han är pliktig att erlægga försäkringsavgift.

Arbetsgivare skall på begäran till *yrkesskadenämnden* och riksförsäkringsverket lämna sådan uppgift om arbetet och de förhållanden, under vilka det bedrives, samt om arbetstagarnas antal, arbetstid och avlöningsförhållanden, som erfordras för att bestämma försäkringsavgift eller ersättningsbelopp.

I den utsträckning *yrkesskadenämnden* eller riksförsäkringsverket prövar nödigt för ändamål, som avses i första eller andra stycket, åligger det uppgiftsskyldig att på begäran för granskning tillhandahålla *yrkesskadenämnden* eller riksförsäkringsverket förda avlöningslistor, handelsböcker eller motsvarande anteckningar jämte därtill hörande handlingar. Granskningen skall såvitt möjligt ske så, att den icke medför hinder i den uppgiftsskyldiges verksamhet, samt skall, om han så

(Utskottets förslag)

statsverket erläggas tilläggsavgift med belopp, motsvarande fem procent av försäkringsavgiften, beräknad utan hänsyn till avdrag som sägs i 25 §.

Övriga omkostnader för *försäkringsrådets* och riksförsäkringsverkets verksamhet bestridas av statsverket. I fråga om kostnaderna för förvaltningen av den i 41 § omförmälda fonden gäller dock vad därom är särskilt stadgat.

Envar är skyldig att på begäran lämna *försäkringsrådet* eller riksförsäkringsverket uppgift, som erfordras för att bedöma huruvida han är pliktig att erlægga försäkringsavgift.

Arbetsgivare skall på begäran till *försäkringsrådet* och riksförsäkringsverket lämna sådan uppgift om arbetet och de förhållanden, under vilka det bedrives, samt om arbetstagarnas antal, arbetstid och avlöningsförhållanden, som erfordras för att bestämma försäkringsavgift eller ersättningsbelopp.

I den utsträckning *försäkringsrådet* eller riksförsäkringsverket prövar nödigt för ändamål, som avses i första eller andra stycket, åligger det uppgiftsskyldig att på begäran för granskning tillhandahålla *försäkringsrådet* eller riksförsäkringsverket förda avlöningslistor, handelsböcker eller motsvarande anteckningar jämte därtill hörande handlingar. Granskningen skall såvitt möjligt ske så, att den icke medför hinder i den uppgiftsskyldiges verksamhet, samt skall, om han så be-

(Kungl. Maj:ts förslag)

begär och det lämpligen kan ske, verkställas hos honom. Handelsböcker och andra handlingar, som överlämnats för granskning, skola återställas utan dröjsmål. Meddelande om resultatet av granskningen skall lämnas snarast.

Yrkesskadenämnden och riksförsäkringsverket äga, i den mån så finnes erforderligt för ändamål som avses i andra stycket, att hos myndighet, som enligt gällande föreskrifter utövar tillsyn å arbetsgivarens verksamhet, påfordra undersökning av de förhållanden, under vilka arbetet bedrivs, eller att, där så påkallas av särskilda omständigheter, själva företaga sådan undersökning.

(Utskottets förslag)

gär och det lämpligen kan ske, verkställas hos honom. Handelsböcker och andra handlingar, som överlämnats för granskning, skola återställas utan dröjsmål. Meddelande om resultatet av granskningen skall lämnas snarast.

Försäkringsrådet och riksförsäkringsverket äga, i den mån så finnes erforderligt för ändamål som avses i andra stycket, att hos myndighet, som enligt gällande föreskrifter utövar tillsyn å arbetsgivarens verksamhet, påfordra undersökning av de förhållanden, under vilka arbetet bedrivs, eller att, där så påkallas av särskilda omständigheter, själva företaga sådan undersökning.

44 §.

Mot riksförsäkringsverkets beslut i ärende angående försäkring enligt denna lag må talan föras hos *yrkesskadenämnden* genom besvär, som skola hava inkommit till *nämnden* senast inom en månad efter det klaganden erhållit kännedom om beslutet.

Den som önskar ändring i allmän föreskrift, som meddelats av riksförsäkringsverket, äger göra ansökan härom hos *yrkesskadenämnden*.

Yrkesskadenämnden äger, ändå att talan icke förts eller ansökan ej gjorts, till prövning upptaga ärende, som avses i denna paragraf.

Mot *yrkesskadenämndens* beslut i annat ärende enligt denna lag än som avses i andra stycket må talan föras hos försäkringsdomstolen genom besvär. Besvären skola hava inkommit till *yrkesskadenämnden* inom tre veckor från det klaganden

Mot riksförsäkringsverkets beslut i ärende angående försäkring enligt denna lag må talan föras hos *försäkringsrådet* genom besvär, som skola hava inkommit till *försäkringsrådet* senast inom en månad efter det klaganden erhållit kännedom om beslutet.

Den som önskar ändring i allmän föreskrift, som meddelats av riksförsäkringsverket, äger göra ansökan härom hos *försäkringsrådet*.

Försäkringsrådet äger, ändå att talan icke förts eller ansökan ej gjorts, till prövning upptaga ärende, som avses i denna paragraf.

Mot *försäkringsrådets* beslut i annat ärende enligt denna lag än som avses i andra stycket må talan föras hos försäkringsdomstolen genom besvär. Besvären skola hava inkommit till *försäkringsrådet* inom tre veckor från det klaganden erhållit

(Kungl. Maj:ts förslag)

erhållit kännedom om beslutet; dock skall besvärstiden för menighet vara fem veckor. Den omständigheten, att besvären ingivits eller insänts direkt till försäkringsdomstolen, utgör ej hinder för besvärens upptagande till prövning, därest de inkommit till domstolen före besvärstidens utgång.

Yrkesskadenämndens beslut länder till efterrättelse utan hinder av förd talan, såframt ej *nämnden* annorlunda förordnar.

(Utskottets förslag)

kännedom om beslutet; dock skall besvärstiden för menighet vara fem veckor. Den omständigheten, att besvären ingivits eller insänts direkt till försäkringsdomstolen, utgör ej hinder för besvärens upptagande till prövning, därest de inkommit till domstolen före besvärstidens utgång.

Försäkringsrådets beslut länder till efterrättelse utan hinder av förd talan, såframt ej *rådet* annorlunda förordnar.

52 §.

På begäran av riksförsäkringsverket eller *yrkesskadenämnden* må, till vinnande av utredning i ärende angående försäkring enligt denna lag, vid allmän underrätt höras vittne eller sakkunnig eller förhör under sanningsförsäkran äga rum med den som saken rör. Ej vare någon skyldig att inställa sig vid annan underrätt än den, inom vars område han vistas. Om förhöret skall i tillämpliga delar gälla vad om bevisupptagning utom huvudförhandling är stadgat. Ersättning till den som inställt sig för att höras skall utgå efter vad rätten prövar skäligt och utgivas av riksförsäkringsverket.

På begäran av riksförsäkringsverket eller *försäkringsrådet* må, till vinnande av utredning i ärende angående försäkring enligt denna lag, vid allmän underrätt höras vittne eller sakkunnig eller förhör under sanningsförsäkran äga rum med den som saken rör. Ej vare någon skyldig att inställa sig vid annan underrätt än den, inom vars område han vistas. Om förhöret skall i tillämpliga delar gälla vad om bevisupptagning utom huvudförhandling är stadgat. Ersättning till den som inställt sig för att höras skall utgå efter vad rätten prövar skäligt och utgivas av riksförsäkringsverket.

1. Denna lag träder i kraft, såvitt avser 9, 13 och 15 §§, 16 § första—tredje styckena, 19—21 §§, 36 § andra stycket och 58 § den 1 januari 1968 samt i övrigt den 1 januari 1969.

2. De nya bestämmelserna i 9 §, 16 § första—tredje styckena, 19 §,

1. Denna lag träder i kraft, såvitt avser 7, 9, 13, 15, 16, 19—21 §§, 36 § andra stycket och 58 § den 1 januari 1968 samt i övrigt den 1 januari 1969.

2. De nya bestämmelserna i 7, 9, 16, 19 §§, 20 § första, fjärde och

(Kungl. Maj:ts förslag)

20 § första, fjärde och femte styckena samt 21 §, 26 § andra stycket och 51 § äger icke tillämpning på skada som inträffat före ikraftträdandet och ej heller på skada, som avses i 6 § första stycket b) eller c) eller tredje stycket och som yppats senare, om den skadade icke efter ikraftträdandet varit utsatt för inverkan av den art som orsakat skadan. På skador som nu avses äger de nuvarande bestämmelserna i 30 § andra och tredje styckena fortfarande tillämpning.

(Utskottets förslag)

femte styckena samt 21 §, 26 § andra stycket och 51 § äger icke tillämpning på skada som inträffat före ikraftträdandet och ej heller på skada, som avses i 6 § första stycket b) eller c) eller tredje stycket och som yppats senare, om den skadade icke efter ikraftträdandet varit utsatt för inverkan av den art som orsakat skadan. På skador som nu avses äger de nuvarande bestämmelserna i 30 § andra och tredje styckena fortfarande tillämpning.

C. att riksdagen med avslag på motionerna I: 897 och II: 1111 måtte bifalla förslaget till lag angående ändring i lagen den 14 maj 1954 (nr 246) om krigsförsäkring för sjömän m. fl.;

D. att riksdagen — med förklaring att vissa ändringar och tillägg bör göras i förslaget till förordning om ändring i militärsättningsförordningen den 2 juni 1950 (nr 261) — i anledning av motionerna I: 895 och II: 1109, såvitt angår försäkringsrådet, samt motionerna I: 896 och II: 1113 måtte

1) avslå förslaget till förordning, såvitt angår 6 § 3 mom. fjärde stycket samt 18 och 19 §§,

2) antaga förslaget till förordning i övrigt, i den mån det icke behandlats under A, med de ändringarna att ingressen, 3 §, 4 § och 7 § 3 mom. samt övergångsbestämmelserna erhåller följande såsom *utskottets förslag* betecknade lydelse.

(Kungl. Maj:ts förslag)

Härigenom förordnas, att 4 §, 6 § 2 och 3 mom., 7 § 1—3 mom., 9 §, 11 § 2 mom. samt 14, 16, 18 och 19 §§ militärsättningsförordningen den 2 juni 1950 skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Utskottets förslag)

Härigenom förordnas, att 3 § 1 mom., 4 §, 6 § 2 och 3 mom., 7 § 1—3 mom., 9 §, 11 § 2 mom. samt 14 och 16 §§ militärsättningsförordningen den 2 juni 1950 skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

*(Nuvarande lydelse)**(Utskottets förslag)*

3 §.

1 m o m. Har någon i 1 § avsedd person, som ådragit sig skada, varit

1 m o m. Har någon i 1 § avsedd person, som ådragit sig skada, varit

(Kungl. Maj:ts förslag)

utsatt för olycksfall varom här är fråga, skall orsakssamband anses föreligga mellan olycksfallet och skadan, såvida icke *övervägande* skäl tala däremot.

(Utskottets förslag)

utsatt för olycksfall varom här är fråga, skall orsakssamband anses föreligga mellan olycksfallet och skadan, såvida icke *betydligt starkare* skäl tala däremot.

4 §.

Ersättningsärenden, som avses i denna förordning, avgöras av riks-försäkringsverket.

Mot riks-försäkringsverkets beslut i sådant ärende må talan föras hos *yrkesskadenämnden* genom besvär, som skola hava inkommit till *nämnden* senast inom en månad efter det klaganden erhållit kännedom om beslutet.

Yrkesskadenämnden äger, ändå att talan icke förts, till prövning upptaga ärende, som avses i denna paragraf.

Mot *yrkesskadenämndens* beslut må talan föras hos försäkringsdomstolen genom besvär. Besvären skola hava inkommit till *nämnden* inom tre veckor från det klaganden erhållit kännedom om beslutet; dock skall besvärstiden för menighet vara fem veckor. Den omständigheten, att besvären ingivits eller insänts direkt till försäkringsdomstolen, utgör ej hinder för besvärens upptagande till prövning, därest de inkommit till domstolen före besvärstidens utgång.

Yrkesskadenämndens beslut länder till efterrättelse utan hinder av förd talan, såframt ej *nämnden* annorlunda förordnar.

Med avseende å *yrkesskadenämndens* behandling av ifrågavarande

Ersättningsärenden, som avses i denna förordning, avgöras *med det undantag, som angives i 6 § 3 mom.*, av riks-försäkringsverket.

Mot riks-försäkringsverkets beslut i sådant ärende må talan föras hos *försäkringsrådet* genom besvär, som skola hava inkommit till *försäkringsrådet* senast inom en månad efter det klaganden erhållit kännedom om beslutet.

Försäkringsrådet äger, ändå att talan icke förts, till prövning upptaga ärende, som avses i denna paragraf.

Mot *försäkringsrådets* beslut må talan föras hos försäkringsdomstolen genom besvär. Besvären skola hava inkommit till *försäkringsrådet* inom tre veckor från det klaganden erhållit kännedom om beslutet; dock skall besvärstiden för menighet vara fem veckor. Den omständigheten, att besvären ingivits eller insänts direkt till försäkringsdomstolen, utgör ej hinder för besvärens upptagande till prövning, därest de inkommit till domstolen före besvärstidens utgång.

Försäkringsrådets beslut länder till efterrättelse utan hinder av förd talan, såframt ej *rådet* annorlunda förordnar.

Med avseende å *försäkringsrådets* behandling av ifrågavarande ärenden

(Kungl. Maj:ts förslag)

ärenden skall gälla vad som föreskrives i 2 § lagen den 14 maj 1954 (nr 243) om yrkesskadeförsäkring.

(Utskottets förslag)

skall gälla vad i 6 § lagen om försäkringsrådet stadgas.

7 §.

3 m o m. Varje barn till den avlidne äger till och med den månad, under vilken det fyller *sexton* år uppbära livränta med belopp, som motsvarar en sjättedel av den avlidnes årliga arbetsförtjänst. Är barnet efter sagda tidpunkt till följd av sjukdom eller annan dylik orsak ur stånd att själv försörja sig, skall livräntan utgå, så länge anledningen till den bristande försörjningsförmågan fortfar, dock längst till och med den månad, under vilken barnet fyller tjuguetta år. Till barn, som var adopterat av annan än den avlidnes make, skall livränta dock ej utgivas. Ej heller skall livränta utgå till barn utom äktenskap, därest den avlidne enligt avtal som är bindande för barnet, åtagit sig att till dess underhåll utgiva visst belopp en gång för alla.

Adoptivbarn äger ————— eget barn.

Var den ————— erforderligt underhåll.

3 m o m. Varje barn till den avlidne äger till och med den månad, under vilken det fyller *nitton* år uppbära livränta med belopp, som motsvarar en sjättedel av den avlidnes årliga arbetsförtjänst. Är barnet efter sagda tidpunkt till följd av sjukdom eller annan dylik orsak ur stånd att själv försörja sig, skall livräntan utgå, så länge anledningen till den bristande försörjningsförmågan fortfar, dock längst till och med den månad, under vilken barnet fyller tjuguetta år. Till barn, som var adopterat av annan än den avlidnes make, skall livränta dock ej utgivas. Ej heller skall livränta utgå till barn utom äktenskap, därest den avlidne enligt avtal som är bindande för barnet, åtagit sig att till dess underhåll utgiva visst belopp en gång för alla.

Denna förordning träder i kraft, såvitt avser 6 § 2 mom. och 3 mom. första—tredje styckena, 7 § 1—3 mom. samt 9 och 14 §§ den 1 januari 1968 samt i övrigt den 1 januari 1969.

De nya bestämmelserna i 6 § 3 mom. första—tredje styckena, 7 § 1 mom., 2 mom. första, fjärde och femte styckena samt 3 mom., 9 §,

Denna förordning träder i kraft, såvitt avser 3 § 1 mom., 6 § 2 mom. och 3 mom., 7 § 1—3 mom. samt 9 och 14 §§ den 1 januari 1968 samt i övrigt den 1 januari 1969.

De nya bestämmelserna i 3 § 1 mom., 6 § 3 mom., 7 § 1 mom., 2 mom. första, fjärde och femte styckena samt 3 mom., 9 §, 11 § 2 mom.

(Kungl. Maj:ts förslag)

11 § 2 mom. och 16 § äger icke tillämpning på skada som inträffat före ikraftträdandet.

Till dess Konungen bestämmer annat äger de äldre bestämmelserna i 4 §, 6 § 3 mom. fjärde stycket samt 18 och 19 §§ fortfarande tillämpning.

Ytterligare föreskrifter med anledning av ikraftträdandet av denna förordning meddelas av Konungen eller, efter Konungens bemyndigande, av riksförsäkringsverket.

(Utskottets förslag)

och 16 § äger icke tillämpning på skada som inträffat före ikraftträdandet.

Ytterligare föreskrifter med anledning av ikraftträdandet av denna förordning meddelas av Konungen eller, efter Konungens bemyndigande, av riksförsäkringsverket.

E. att riksdagen, med avslag på motionerna I: 899 och II: 1110, såvitt angår förslaget till lag om värdesäkring av yrkesskadelivräntor m. m., måtte bifalla lagförslaget;

F. att riksdagen, med avslag på motionen I: 899 och II: 1110 samt I: 898 och II: 1112, samtliga motioner såvitt angår förslaget till förordning om värdesäkring av yrkesskadelivräntor, som utgår av statsmedel m. m., måtte bifalla författningsförslaget;

G. att riksdagen, med avslag på motionerna I: 899 och II: 1110, såvitt angår förslaget till lag angående ändring i lagen den 25 maj 1962 (nr 381) om allmän försäkring, måtte bifalla lagförslaget;

H. att riksdagen, i anledning av motionerna I: 895 och II: 1109, såvitt angår försäkringsrådet, samt motionerna I: 896 och II: 1113, måtte avslå förslaget till lag angående upphävande av lagen den 29 juni 1917 (nr 466) om försäkringsrådet;

J. att riksdagen i anledning av motionerna I: 898 och II: 1112, såvitt angår militärsättningsförordningen, måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t ge till känna vad utskottet anfört angående behovet av översyn av förordningen m. m.;

K. att följande motioner, nämligen

- 1) I: 447 och II: 796
- 2) I: 895 och II: 1109
- 3) I: 896 och II: 1113
- 4) I: 898 och II: 1112
- 5) II: 800

i den mån de icke besvarats genom vad utskottet ovan hemställt, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 5 december 1967

På andra lagutskottets vägnar:

AXEL STRAND

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: herr Strand (s), fru Carlqvist (s), herrar Lars Larsson (s), Hübinette (h), fru Hamrin-Thorell (fp), herrar Eric Carlsson (cp), Edström (fp) och Dahlberg (s); samt

från andra kammaren: herr Lundberg (s), fru Ekendahl (s), herrar Gustavsson i Alvesta (cp), Bengtsson i Varberg (s), Fredriksson (s), Jonsson (fp), Åkerlind (h) och Ullsten (fp).

Reservation

vid utskottets hemställan under B och C

av herr *Hübinette* (h), fru *Hamrin-Thorell* (fp), herrar *Edström* (fp), *Jonsson* (fp) och *Åkerlind* (h), vilka ansett,

I) att det avsnitt i utskottets yttrande som börjar å s. 61 med orden »Riksdagen tog» och slutar på följande sida med »bör avslås» bort ersättas med text av följande lydelse.

»Det är allmänt omvittnat att socialförsäkringsbolagen skött sin verksamhet på ett förtjänstfullt sätt. Det nuvarande systemet med flera försäkringsgivare innebär inte någon nackdel för de försäkrade, bl. a. därför att deras förmåner garanteras genom lag. Däremot har systemet stora fördelar ur konkurrenssynpunkt, då det stimulerar till en billig administration och därmed låg premiesättning. Dessutom leder konkurrensen till en ökad satsning på åtgärder som är ägnade att minska olycksfallsfrekvensen. Socialförsäkringsbolagens verksamhet har i bl. a. dessa avseenden varit föredömlig. Enligt utskottets uppfattning fordras starka skäl för att man skall frångå den nuvarande ordningen. Det skäl härtill som tidigare åberopats, nämligen en sammansmältning av yrkesskadeförsäkringen och den allmänna försäkringen, föreligger inte. Propositionens förslag innebär inte något närmande mellan YFL och AFL. Mycket talar således för att det nuvarande systemet med flera försäkringsgivare bör bibehållas. Med hänsyn härtill och då något skäl i övrigt icke framlagts för att den nuvarande ordningen skulle ändras instämmer utskottet med motionärerna och avstyrker propositionen i förevarande del.»

II) att utskottet under B bort hemställa,

»att riksdagen — under förklaring att vissa ändringar och tillägg bör göras i förslaget till lag angående ändring i lagen den 14 maj 1954 (nr 243) om yrkesskadeförsäkring — med bifall till motionerna I: 897 och II: 1111 samt I: 895 och II: 1109, sistnämnda båda motioner såvitt angår åldersgränsen för barnlivräntor och bevisregeln, samt i anledning av motionerna I: 895 och II: 1109 i övrigt jämte motionerna I: 896 och II: 1113 måtte

1) avslå lagförslaget såvitt angår 1 och 2 §§, 16 § fjärde stycket, 18, 24, 34 §§, 36 § tredje stycket, 38—40 §§, 44, 48, 52 och 56 §§ samt övergångsbestämmelserna 3.—6.

2) antaga lagförslaget i övrigt, i den mån det icke behandlats under A, med *dels* den ändringen att övergångsbestämmelsen 7. erhåller beteckningen 3., *dels* följande ändringar och tillägg, nämligen att ingressen, 7, 9, 21, 26, 30, 32 och 57 §§ samt övergångsbestämmelserna 1. och 2. erhåller följande som *utskottets förslag* betecknade lydelse.

(Kungl. Maj:ts förslag)

Härigenom förordnas, *dels* att 33, 42, 43, 53—55 och 62 §§ lagen den 14 maj 1954 om yrkesskadeförsäkring skall upphöra att gälla samt att rubriken omedelbart före 43 § lagen skall utgå, *dels* att i 11, 12, 25, 28, 29, 35, 37 och 50 §§ lagen ordet »försäkringsinrättning» eller böjningsform därav skall bytas ut mot »riksförsäkringsverket» eller motsvarande böjningsform, *dels* att 1, 2, 9, 13, 15, 16, 18—21, 24, 26, 30, 32, 34, 36, 38—40, 44, 48, 51, 52 och 56—58 §§ lagen skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

Har arbetstagare, som ådragit sig skada, varit utsatt för olycksfall i arbetet, skall orsakssamband anses föreligga mellan olycksfallet och skadan, såvida icke övervägande skäl tala däremot.

Vad som — — — — — eller c).

(Utskottets förslag)

Härigenom förordnas, att 7, 9, 13, 15, 16, 19—21, 26, 30, 32, 36, 51, 57 och 58 §§ lagen den 14 maj 1954 om yrkesskadeförsäkring skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Utskottets förslag)

7 §.

Har arbetstagare, som ådragit sig skada, varit utsatt för olycksfall i arbetet, skall orsakssamband anses föreligga mellan olycksfallet och skadan, såvida icke *betydligt starkare* skäl tala däremot.

(Kungl. Maj:ts förslag)

(Utskottets förslag)

9 §.

Med årlig ————— år räknat.
 Har hushållsarbete ————— kommunal inkomstskatt.
 För försäkrad, ————— års ålder.
 Undergår försäkrad ————— ej inträffat.
 Åtnjöt försäkrad ————— till efterlevande.
 Har försäkrad, ————— för arbetsavbrottet.

Uppgår den årliga arbetsförtjänsten icke till ettusenåttahundra kronor, skall den beräknas till detta belopp. Överstiger den årliga arbetsförtjänsten ett belopp motsvarande *fyra* gånger det basbelopp enligt 1 kap. 6 § lagen den 25 maj 1962 (nr 381) om allmän försäkring som gällde vid ingången av det år då skadan inträffade, tages överskjutande belopp icke i beräkning.

Uppgår den årliga arbetsförtjänsten icke till ettusenåttahundra kronor, skall den beräknas till detta belopp. Överstiger den årliga arbetsförtjänsten ett belopp motsvarande *fem* gånger det basbelopp enligt 1 kap. 6 § lagen den 25 maj 1962 (nr 381) om allmän försäkring som gällde vid ingången av det år då skadan inträffade, tages överskjutande belopp icke i beräkning.

21 §.

Varje barn till den avlidne äger till och med den månad, under vilken det fyller *sexton* år, uppbära livränta med belopp, som motsvarar en sjättedel av den avlidnes årliga arbetsförtjänst. Är barnet efter sagda tidpunkt till följd av sjukdom eller annan dylik orsak ur stånd att själv försörja sig, skall livräntan utgå, så länge anledningen till den bristande försörjningsförmågan fortfar, dock längst till och med den månad, under vilken barnet fyller *tjuguet* år. Till barn, som var adopterat av annan än den avlidnes make, skall livränta dock ej utgivas. Ej heller skall livränta utgå till barn utom äktenskap, därest den avlidne enligt avtal som är bindande för barnet, åtagit sig att till dess underhåll utgiva visst belopp en gång för alla.

Varje barn till den avlidne äger till och med den månad, under vilken det fyller *nitton* år, uppbära livränta med belopp, som motsvarar en sjättedel av den avlidnes årliga arbetsförtjänst. Är barnet efter sagda tidpunkt till följd av sjukdom eller annan dylik orsak ur stånd att själv försörja sig, skall livräntan utgå, så länge anledningen till den bristande försörjningsförmågan fortfar, dock längst till och med den månad, under vilken barnet fyller *tjuguet* år. Till barn, som var adopterat av annan än den avlidnes make, skall livränta dock ej utgivas. Ej heller skall livränta utgå till barn utom äktenskap, därest den avlidne enligt avtal som är bindande för barnet, åtagit sig att till dess underhåll utgiva visst belopp en gång för alla.

Adoptivbarn äger ————— eget barn.

Var den ————— erforderligt underhåll.

(Kungl. Maj:ts förslag)

(Utskottets förslag)

26 §.

Har skadad från allmän försäkringskassa uppburit ersättning, som skolat utgivas av *riksförsäkringsverket*, skall, därest förhållandet kommer till *verkets* kännedom, vad som utgivits från kassan avdragas från ersättning, som i anledning av skadan tillkommer honom enligt denna lag, samt det avdragna beloppet utbetalas till kassan.

Från ersättning, som belöper å tid för vilken ersättningstagaren åtnjuter pension enligt lagen om allmän försäkring, skall avdrag göras i den mån ersättningen skolat föranleda minskning av pensionen.

Har skadad från allmän försäkringskassa uppburit ersättning, som skolat utgivas av *försäkringsinrättningen*, skall, därest förhållandet kommer till *inrättningens* kännedom, vad som utgivits från kassan avdragas från ersättning, som i anledning av skadan tillkommer honom enligt denna lag, samt det avdragna beloppet utbetalas till kassan.

Från ersättning, som belöper å tid för vilken ersättningstagaren åtnjuter pension enligt lagen om allmän försäkring, skall avdrag göras i den mån ersättningen skolat föranleda minskning av pensionen; *dock skall bolag, som avses i 1 §, göra sådant avdrag endast om begäran därom framställes av riksförsäkringsverket. Belopp, som av sådant bolag avdragits enligt vad nu sagts, skall utbetalas till riksförsäkringsverket.*

30 §.

Är någon, som har rätt till sjukpenning, barntillägg eller livränta, icke svensk medborgare och är han ej bosatt i riket, äger *riksförsäkringsverket* att med hans samtycke när som helst i stället för sådan ersättning till honom utgiva ett belopp för en gång, motsvarande högst femtio och minst tjugu procent av ersättningens kapitalvärde. Har utbyte som nu nämnts ägt rum, föreligger ej rätt till vidare ersättning på grund av skadan.

Är någon, som har rätt till sjukpenning, barntillägg eller livränta, icke svensk medborgare och är han ej bosatt i riket, äger *försäkringsinrättningen* att med hans samtycke när som helst i stället för sådan ersättning till honom utgiva ett belopp för en gång, motsvarande högst femtio och minst tjugu procent av ersättningens kapitalvärde. Har utbyte som nu nämnts ägt rum, föreligger ej rätt till vidare ersättning på grund av skadan.

32 §.

Arbetsgivare eller arbetsföreståndare, som genom underrättelse en-

Arbetsgivare eller arbetsföreståndare, som genom underrättelse en-

(Kungl. Maj:ts förslag)

ligt 31 § eller eljest erhållit kännedom om inträffad yrkesskada, är skyldig att enligt de föreskrifter, som meddelas av Konungen, anmäla skadan till den allmänna försäkringskassa, hos vilken den skadade är inskriven, eller, om den skadade ej är inskriven hos allmän försäkringskassa, till *riksförsäkringsverket*. I sistnämnda fall skall, där så kan ske utan oskälig omgång eller kostnad, den som avgiver anmälan tillse, att läkarintyg angående skadans beskaffenhet och den skadades tillstånd eller, där skadan medfört döden, angående dödsorsaken snarast möjligt insändes till *riksförsäkringsverket*.

Allmän försäkringskassa, som mottagit anmälan enligt första stycket, skall enligt de föreskrifter, som meddelas av Konungen, anskaffa läkarintyg, varom sägs i första stycket, samt översända anmälan jämte intyget och erforderliga kompletterande upplysningar till *riksförsäkringsverket*.

Läkarintyg, som avses i denna paragraf, skall utfärdas å formulär, som fastställs av socialstyrelsen. Nödiga utgifter för dylikt intyg så ock för annat intyg, som erfordras för bestämmande av ersättning eller för prövning huruvida ersättning skall utgå, gäldas av *riksförsäkringsverket*.

(Utskottets förslag)

ligt 31 § eller eljest erhållit kännedom om inträffad yrkesskada, är skyldig att enligt de föreskrifter, som meddelas av Konungen, anmäla skadan till den allmänna försäkringskassa, hos vilken den skadade är inskriven, eller, om den skadade ej är inskriven hos allmän försäkringskassa, till *den försäkringsinrättning, som jämlikt 33 § skall utgiva ersättning i anledning av skadan*. I sistnämnda fall skall, där så kan ske utan oskälig omgång eller kostnad, den som avgiver anmälan tillse, att läkarintyg angående skadans beskaffenhet och den skadades tillstånd eller, där skadan medfört döden, angående dödsorsaken snarast möjligt insändes till *försäkringsinrättningen*.

Allmän försäkringskassa, som mottagit anmälan enligt första stycket, skall enligt de föreskrifter, som meddelas av Konungen, anskaffa läkarintyg, varom sägs i första stycket, samt översända anmälan jämte intyget och erforderliga kompletterande upplysningar till *försäkringsinrättningen*.

Läkarintyg, som avses i denna paragraf, skall utfärdas å formulär, som fastställs av socialstyrelsen. Nödiga utgifter för dylikt intyg så ock för annat intyg, som erfordras för bestämmande av ersättning eller för prövning huruvida ersättning skall utgå, gäldas av *försäkringsinrättningen*.

57 §.

Underlåter arbetsgivare eller arbetsföreståndare att fullgöra något

Underlåter arbetsgivare eller arbetsföreståndare att fullgöra något

(Kungl. Maj:ts förslag)

av vad som åligger honom enligt 32 §, eller försummar någon att ställa sig till efterrättelse vad i 40 § är föreskrivet, dömes han till böter.

Lämnar någon uppsåtligen eller av grov oaktsamhet i uppgift, som skall avgivas enligt denna lag, oriktigt meddelande, dömes han till böter, om gärningen ej är belagd med straff i brottsbalken.

Bryter någon mot vad i 56 § är stadgat, dömes han till böter eller fängelse i högst ett år. Brott som nu sagts må åtalas av åklagare endast efter angivelse av målsägande.

(Utskottets förslag)

av vad som åligger honom enligt 32 §, eller försummar någon att ställa sig till efterrättelse vad i 40 § är föreskrivet *eller att lämna uppgift, som stadgats i 43 §*, dömes han till böter.

Lämnar någon uppsåtligen eller av grov oaktsamhet i uppgift, som skall avgivas enligt denna lag, oriktigt meddelande, dömes han till böter, om gärningen ej är belagd med straff i brottsbalken.

Bryter någon mot vad i 56 § är stadgat, dömes han till böter eller fängelse i högst ett år. Brott som nu sagts må åtalas av åklagare endast efter angivelse av målsägande.

1. Denna lag träder i kraft, såvitt avser 9, 13 och 15 §§, 16 § första—tredje styckena, 19—21 §§, 36 § andra stycket och 58 § den 1 januari 1968 samt i övrigt den 1 januari 1969.

2. De nya bestämmelserna i 9 §, 16 § första—tredje styckena, 19 §, 20 § första, fjärde och femte styckena samt 21 §, 26 § andra stycket och 51 § äger icke tillämpning på skada som inträffat före ikraftträdandet och ej heller på skada, som avses i 6 § första stycket b) eller c) eller tredje stycket och som yppats senare, om den skadade icke efter ikraftträdandet varit utsatt för inverkan av den art som orsakat skadan. På skador som nu avses äger de nuvarande bestämmelserna i 30 § andra och tredje styckena fortfarande tillämpning.

1. Denna lag träder i kraft, såvitt avser 7, 9, 13, 15, 16, 20, 21, 36 och 58 §§ den 1 januari 1968 samt i övrigt den 1 januari 1969.

2. De nya bestämmelserna i 7, 9, 16 §§, 20 § första, fjärde och femte styckena samt 21 §, 26 § andra stycket och 51 § äger icke tillämpning på skada som inträffat före ikraftträdandet och ej heller på skada, som avses i 6 § första stycket b) eller c) eller tredje stycket och som yppats senare, om den skadade icke efter ikraftträdandet varit utsatt för inverkan av den art som orsakat skadan. På skador som nu avses äger de nuvarande bestämmelserna i 30 § andra och tredje styckena fortfarande tillämpning.»

III) att utskottet under C bort hemställa,

»att riksdagen med bifall till motionerna I: 897 och II: 1111 — samt med förklaring att vissa ändringar bör göras i förslaget till lag angående ändring i lagen den 14 maj 1954 (nr 246) om krigsförsäkring för sjömän m. fl. — måtte

1) avslå lagförslaget såvitt angår 3 § andra stycket och 6 §,

2) antaga lagförslaget i övrigt med de ändringarna att ingressen och övergångsbestämmelserna erhåller följande såsom *utskottets förslag* betecknade lydelse.

(Kungl. Maj:ts förslag)

Härigenom förordnas, dels att 5 § lagen den 14 maj 1954 om krigsförsäkring för sjömän m. fl. skall upphöra att gälla, dels att 2, 3 och 6 §§ samma lag skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Utskottets förslag)

Härigenom förordnas, dels att 5 § lagen den 14 maj 1954 om krigsförsäkring för sjömän m. fl. skall upphöra att gälla, dels att 2 och 3 §§ samma lag skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

Denna lag träder i kraft, såvitt avser 2 § och 3 § *första stycket* den 1 januari 1968 samt i övrigt den 1 januari 1969. På olycksfall som inträffat före den 1 januari 1969 äger 5 § fortfarande tillämpning.

De nya bestämmelserna i 2 § och 3 § *första stycket* äger icke tillämpning på olycksfall som inträffat före den 1 januari 1968.

Denna lag träder i kraft, såvitt avser 2 och 3 §§ den 1 januari 1968 samt i övrigt den 1 januari 1969. På olycksfall som inträffat före den 1 januari 1969 äger 5 § fortfarande tillämpning.

De nya bestämmelserna äger icke tillämpning på olycksfall som inträffat före den 1 januari 1968.»